

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2020 • LXXIII • ŠTEVILKA

1

Praznik življenja.....	3
Iz generalne kurije	
Koronavirus: pismo generalnega ministra	4
»V ječi sem bil in ste prišli k meni«:	
Pismo brata iz Damaska	5
Sveta dežela: bazilika Božjega groba v času	
virusa COVID-19	6
Kardinal Ouellet ubogim sestram svete Klare:	
to je čas za kontemplativno življenje	7
Sveti Frančišek ozdravi moža iz Llerda	8
Zakaj v času pandemije za pomoč prositi	
sveto Kamilo Battista Varano?	9
Iz provincialata	
Provincialovo pismo bratom ob začetku	
epidemije COVID-19	10
Zapisnik 6. redne seje provincialnega definitorija	11
Zapisnik 7. redne seje provincialnega definitorija	12
Srečanje evropskih konferenc	
redovnic in redovnikov	13
Slovo iz Johnstowna	17
Sočutje in spoštovanje v naših bratstvih	20
Novi voditelj Živega rožnega venca	21
Iz življenja bratov in samostanov	
Vitraj Marije Pomagaj z Brezij v Nazaretu	22
Trije kralji v Avstraliji	25
Obisk Maroka ob 800- letnici mučeništva	
Frančiškovih bratov	26
Sedmi prevod naše knjige	28
Frančiškani v Novem mestu že 550 let	29
Pomladni pozdrav iz Kamnika	39
Iz Brezij	40
Pozdrav iz Svete Trojice	41
Iz svetogorskega samostana	42
Novice z Viča	44
Pozdrav iz Melbourne	46
Teološki in pastoralni izzivi	
Na kolenih	48
Molitev proti kugi	50
Marija Vnebovzeta	51
Dr. Alojzij Kuhar	52
»l' abito fa' il monaco«	53
Naborna vojska	54
Stanko Cajnkar	55
Sveto pismo – knjiga knjig	56
... In naj molijo za rajne	
P. Filip (Franc) Rupnik O. F. M.	57
P. dr. Leopold (Andrej) Grčar, frančiškan	59
+ Ignacij Labernik	62

Poročila leto 2020 (LXXIII) številka 1

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: Stanislav Oražem
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Praznik življenja

Jezus ni prišel na ta svet, da bi nam nekaj dal, ampak da bi nam dal sebe samega. Da bi dal svoje življenje za nas. Praznik Kristusovega vstajenja je praznik življenja. Kristusove vstajenje in odrešenje najbolj počastimo tako, da radi živimo in da živimo prav. To pomeni, da ne nosimo v sebi mrtve duše, ki ji je greh vzel dih življenja, in da ljubimo. Jezus je odšel k Očetu, da bi vsem, v katerih živi lepota Boga, pripravil prostor v nebesih. V upanju, da bom nove zemlje in novega neba deležen tudi jaz, se s pesnikom Kaschnitzem takole veselim:

*»To bo praznik,
ko nas bo Bog privedel domov.
Da, verujem v to!
A praznovati ga bo mogoče šele,
ko bomo spet vsi skupaj.
Takrat se bomo objeli in se veselili,
ker bomo za vedno doma v Božji ljubezni.
To bo praznik, ko nas bo Bog vse skupaj privedel domov.«*

Rad živim. Veselim se večnega življenja, zato sem si za novomašno geslo izbral Pavlov stavek: »Če Kristus ni vstal, je prazna naša vera!« (1 Kor 15, 17). Ne vem, kako bo tisti dan, ko se bo zame zemeljsko prevesilo v večno. Trudim se, da bi bilo takole:

*»Na dan, ko ti smrt potrka na vrata, kaj ji boš dal?
Pred svojo gostjo postavim posodo,
zvrhano življenja –
ne mislim je pustiti, da bi odšla praznih rok«*

(Tagore).

Posodo življenja polnimo, ko uresničujemo zapoved ljubezni do Boga, do človeka in do samega sebe. Brez ljubezni je življenje dolgočasen sprehod. Prosimo: »Pomagaj nam ljubiti, Gospod, da bomo vedno bolj ljubili brate, da okoli nas ne bo nikogar, ki bi se mu podrl svet, ker smo ukradli ljubezen, ki mu je potrebna, da živi« (Mati Terezija). Ljubeč odnos do ljudi je dokaz, da je šlo vstajenje skozi nas in da bližnje dojemamo kot sopotnike na poti v večnost.

Kaj pomeni oditi v polnost življenja: spet bomo otroci s prešernim smehom, in iskali bomo naročje, da nas objame, spet bomo mladi s sanjami v očeh – a te sanje bodo odsev Boga, spet bomo možje in žene v

cvetu let in polni moči, zavedajoč se, da sta cvet in moč od Boga, spet bomo v jeseni življenja z vso bero modrosti in spoznanj, ki smo jih bomo zmožni nositi.

Ali bo v večnosti dolgčas? Večnost bo izpolnjena z ljubeznijo. Ali ste že kdaj slišali kakšno pesem, ki bi govorila o dolgočasu zaljubljenecv?

Dr. Anton Trstenjak na koncu svoje knjige Umrješ, da živiš navaja kar nekaj presenečenj, ki nas čakajo v nebesih: presenečenje v novosti, v srečanju s popolnoma drugim, v varnosti, miru in pokoju, popolnosti, duhovnosti, nove zemlje, vsenavzočnosti, skladnosti duha in telesa, razodetja, ljubezni in življenja.

Rad mislim na življenje po smrti, a hkrati me vznemirja vprašanje: »Ali sem takšen, kot sem sedaj, že primeren za nebesa? Sem dovolj vstajenjski kristjan, ali polnim posodo življenja z ljubeznijo?«

Kristusovo vstajenje nam odpira obzorje večnosti. V večnosti ne bomo niti sekundo, pa bomo že vzklknili: »Zakaj sem pripisoval toliko pomena stvarim, ki so bile preračunljive in začasne?« Ker vemo, da bomo nekega dne stali pred Bogom, razmislimo: Kako bomo pojasnili trenutke, ko so nam bili načrti in stvari pomembnejši kot ljudje, pomembnejši kot vera, odpuščenje, mir, dobrota in ljubezen?

Želim vam blagoslovljene velikonočne praznike!

p. Marjan Čuden

ORDO FRATRUM MINORUM MINISTER GENERALIS

Curia Generale dei Frati Minori (OFM) - Via S. Maria Mediatrice 25, 00165 Roma - Italia

Tel. +39.06.684919 - Fax. +39.06.632247 - eMail: mingen@ofm.org

Koronavirus: pismo generalnega ministra

VSEM BRATOM REDA

Naj vam Gospod nakloni mir!

V zadnjih dobrih treh mesecih od odkritja novega koronavirusa smo bili priča temu, da se je iz določene regije na Kitajskem izjemno hitro razširil v več kot 115 držav. Skoraj vsa človeška družba se je znašla v veliki bitki, v kateri skuša zajezi nadaljnje širjenje virusa, skrbeti za okužene (več kot 126.000) in žalovati za dragimi, ki so umrli (več kot 4.500). Gospodarske posledice za narode, družine, posameznike in še zlasti za revne bodo nedvomno katastrofalne.

V zgodnjih fazah te pandemije se nam je morda zdelo, da smo varni, nedotakljivi, oddaljeni od virusa in njegovih posledic in da se nas ne tičejo. Ker pa se virus očitno nezadržno širi, smo se znašli v središču krize. Še vedno je veliko vidikov virusa, ki jih znanstveniki še niso popolnoma razkrili. Virus se ne zmeni za meje ali omejitve: fizične, socialne, psihološke, verske ali kulturne. Zaradi svoje strateške sposobnosti, da preskakuje z enega gostitelja na drugega, je še zlasti nevaren. Ukrepi, ki jih vlade oblikujejo in izvajajo, da bi zaustavile njegovo širjenje, od mnogih od nas zahtevajo omejevanje osebnih svoboščin, česar mnogi od nas še nismo doživeli. In vendar so ti ukrepi potrebni, če želimo preprečiti nadaljnje napredovanje virusa. Posebne molitve namenjam tistim, ki nam služijo v prvih bojnih vrstah, zdravstvenemu osebju, raziskovalcem, ki se trudijo najti cepivo, in vladam, ki skušajo izdelati učinkovite ukrepe, s katerimi bi zagotovili varnost in dobro počutje svojih ljudi.

V tem času vam pišem, da bi pomiril vaše strahove in skrbi. Tiste, ki živimo v državah, ki jih je virus že

močno prizadel, želim spodbuditi, da bi ostali močni v veri. Tisti, ki živite v državah, kjer je manj ljudi okuženih z virusom, bodite čuječni v vseh stvareh. V tem posebnem postnem liturgičnem času smo kristjani vabljeni k temu, da spremljamo Jezusa in se pri tem spominjamo velikih bojov in kriz, s katerimi se je spopadal, in tudi njegove smrti na križu, na katerem se je žrtvoval iz čiste ljubezni. Toda ne trpljenje ne smrt nista imela končne besede v njegovem življenju, niti ga ne bi smela imeti v našem. Upanje, ki nam ga naklanjajo vstajenje in vsakodnevna dejanja pravičnosti, usmiljenja in ljubezni, bi nas morali navdihovati, da bi pogledali onkraj vsakega strahu, vseh skrbi in začutili navzočnost Jezusa, ki tudi nam govori iste besede kot jih govoril ljubljnim prijateljem in učencem: »Ne bojte se! Jaz sem z vami vse dni do konca sveta!«

Sredi te pandemije ne smemo pozabiti na milijone ljudi po vsem svetu, ki trpijo tudi zaradi drugih kriz. Še zlasti smo v mislih s prebivalci Sirije, Demokratične republike Kongo, Venezuele, Mindanaa, Republike Sudan in Južnega Sudana, Palestine, Libanona ter brati in sestrami, ki živijo v drugih delih sveta, kjer je ogroženo človeško dostojanstvo, njegove temeljne pravice in osnovno fizično preživetje. Izkoristimo to vabilo ter skušajmo preseči vse delitve, vse strahove in iščimo poti, ki vodijo k pristnemu dialogu, sodelovanju in spodbujanju blaginje celotnega človeštva, še zlasti tistih, ki so revni in izključeni. Poleg tega poglobimo tudi svojo predanost ljubezni in skrbi za naravno okolje, naš skupni dom.

Naj Gospod blagoslovi vsakega od vas, dragi moji bratje, in dovolimo, da nas bo moč naših prepričanj, naše predanosti evangelijskemu načinu življenja po navdihu svetega Frančiška Asiškega okrepila, da bomo zvesti pričevalci moči ljubezni in upanja, ki ga nam, in vsemu življenju, nudi naša vera.

Rim, 12. marec 2020

Bratsko povezan z vami v Kristusu in sv. Frančišku,

Br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister in služabnik

11. marec 2020

»V ječi sem bil in ste prišli k meni«:

Pismo brata iz Damaska

To je postno pismo br. Bahjata Elia Karakacha, gvardijana samostana Bab Tuma v Damasku.

Dragi prijatelji, pišem vam iz ječe. Prihaja postni čas, ki nam pomaga, da se spokorno spreobračamo, čas, ko smo poklicani, da smo blizu tistim, ki trpijo, ki so potisnjeni na rob, s katerimi se je Gospod Jezus poistovetil ... Jetniki so izrecno omenjeni v prispodobi o sodbi o koncu časov v Mt 25,31-46: »V ječi sem bil in ste prišli k meni«.

V ječi nisem sam, ampak ujetništvo delim z vsemi rojaki. Sirci pravzaprav že od leta 2011 živimo v veliki ječi, v katero so nas spravile zahodne politike oziroma države, ki si prisvajajo vlogo zagovornikov državljan-skih pravic, a uvedejo embargo za celoten narod ... in veste, zakaj smo v tej ječi? Ker želimo braniti svojo čudovito državo pred teroristi, ki so nekoč želeli spremeniti Sirijo v mračnjaško državo.

Dandanes množični mediji radi poudarijo zgodbo kakšne deklice, ki je umrla zaradi mraza ali kakšne družine, ki je bila prisiljena bežati pred bombnimi napadi, vendar isti mediji ne pripovedujejo zgodb milijonov Sircev, ki prezebajo v mrazu, ker ni kurilnega olja za ogrevanje in si ne morejo vedno privoščiti tople hrane zaradi pomanjkanja plina za kuhanje. Ne pripovedujejo o študentih, ki potem, ko nastopi mrak, ne morejo študirati zato, ker se elektrika izklopi, ne govorijo o starejših, ki so ostali sami, ker so se morali njihovi otroci izseliti iz države ... Ne pripovedujejo o visokih cenah življenjskih potrebščin, ker je sirska lira še nadalje izgubila svojo vrednost, ne pripovedujejo o mladih vojakih, ki se borijo proti terorizmu pri temperaturah pod ničlo in ne vedo, ali bodo še zmogli, ne govorijo o bolnih, ki nimajo dostojanstvene oskrbe, ker so »zmerni« teroristi uničili večino bolnišnic in ker v bolnišnicah, ki še delujejo, ne morejo popraviti naprav zaradi embarga ... in zagotovo vam ne bodo povedali za bombne napade, v katerih je pred dvema dnevoma

umrl mlad študent [v Damasku, op. ur.] in celo za Erdoganove odkrito sovražne govore, v katerih je povedal, da bo v osnovne šole uvedel otomansko nostalgijo po ponovni osvojitvi sosednjih dežel, vključno s Sirijo.

Množični mediji vam ne bodo povedali niti za to, kakšno veselje so občutili prebivalci Alepa, ko je nacionalni vojski uspelo osvoboditi zahodna predmestja, iz katerih so na civiliste deževali kosi betona. Nikoli vam ne bodo povedali za to, kakšno veselje so občutili vsi Sirci, ko so ponovni odprli avtocesto Damask – Alep in ponovno vzpostavili delovanje mednarodnega letališča Alep, iz česar se je porodilo upanje za morebitno gospodarsko okrevanje ... ne bodo vam povedali za napoved obnove popravila železnice med sirsko prestolnico (Damask) in industrijsko prestolnico (Alep) ter možnost potovanja z vlakom po devetih letih vojne ...

Zato vam povem, da smo v ječi ... in naše novice, tiste prave novice, komaj dosežejo svet.

Včasih nas kdo obiše, tedaj se spet počutimo del sveta in v nas vzklije upanje, da bomo nekoč spet lahko postali »normalen« narod, ne pa narod, odrezan od sveta.

Iz te ječe poslušamo žalostne in skrb vzbujajoče novice o koronavirusu, ki napada svet in našo ljubljeno Italijo, molimo za vas in včasih, ko se skušamo potolažiti, si rečemo, da smo vsaj pri tem na boljšem, ker smo v »ječi«, ker vsaj prekletstvo koronavirusa ne more zlahka prodreti zidov našega naroda.

Iz »ječe« vam želimo vse dobro in lep post ... Ne bojte se, Jezus je s svojim križem premagal trpljenje, greh in smrt.

Spomnite se nas s svojo postno dobrodelnostjo.

26. marec 2020

Sveta dežela: bazilika Božjega groba v času virusa COVID-19

»V skupnosti bratov Božjega groba živi 11 bratov,« je povedal br. Salvador Rosas Flores, predstojnik frančiškanskega samostana Božjega groba. »Kljub popolni odsotnosti romarjev ohranjamo ritem molitve in bratstva.

V tem času je naš glavni molitveni namen prositi Gospoda, naj poskrbi za razmere, s katerimi se spopada ves svet.«

V baziliki tudi v tem zahtevnem času frančiškani in druge navzoče krščanske skupnosti še naprej spoštujemo pravila statusa quo in obhajamo svoja bogoslužja na grobu, na Kalvariji in na vseh svetih krajih cerkve Božjega groba. »Med nami, frančiškani, je sedem prezbiterjev in vsak dan vsak od nas obhaja vsaj eno mašo, skupno sedem dnevnih maš, ki se jih sicer udeležujejo skupine romarjev; ena slovesna maša pred edikulo, štiri v grobu in dve dve na Kalvariji.« Čeprav je frančiškanov malo, se še naprej srečujemo in se držimo dnevnega molitvenega ritma, med drugim večernic, vsakodnevne procesije in nočnega branja brevirja.

Molitvenih namenov je veliko. »Poleg tistih, ki nam jih nenehno sporočajo romarji in dobrotniki,« nadaljuje br. Salvador »je v tem zgodovinskem času naša glavna skrb molitev za vse države po svetu, ki trpijo zaradi koronavirusa«. En sam namen, ki ima veliko odtenkov: največ misli posvečamo dejstvu širjenja virusa, molitve pa usmerjamo tudi v zdravstveno oskrbo, bolnike in vlade, da bi sprejemali pravilne in jasne

odločitve, ter pri tem ne pozabili na gospodarsko področje in na težave, ki so jih utrpeli delavci in njihove družine.

Negotovost globalnih razmer ustvarja tudi spremenljiva občutja v skupnosti, vendar trdno zaupamo v Gospoda. »Pozorni smo na vse aktualne težave,« pravi br. Salvador, »vendar smo na Covid-19 pozorni še toliko bolj. Razloga za to sta dva: živimo v regiji, kjer oboleva vedno več ljudi, hkrati pa prihajamo iz različnih koncev sveta: iz Evrope, Bližnjega vzhoda, Severne in Latinske Amerike, kjer prihajajo v stik z vprašanjem porasta okužb.«

Tehnologija in socialni mediji so zdaj osnovno orodje tudi za frančiškane Božjega groba, ker nam omogočajo, da ohranjamo odnose in stike s tujino, z različnimi frančiškanskimi provincami, njihovimi državami izvora in njihovimi družinami. »Vemo, v kakšnih razmerah živijo in trudimo se, da nikomur ne bi primanjkovalo podpore in spodbude. Predvsem pa prijateljem poskušamo svetovati, kako naj ravnajo po vzoru učinkovitega ravnanja drugje po svetu, česar se seveda držimo tudi sami. Gospod nam bo pomagal.«

Giovanni Malaspina

Vir: www.custodia.org

27. marec 2020

Kardinal Ouellet ubogim sestram svete Klare: to je čas za kontemplativno življenje

Kardinal Marc Ouellet, prefekt Kongregacije za škofo, je pred kratkim pisal materi Agnes, predstojnici starodavnega samostana ubogih sester svete Klare v Assisiju. »Pandemija, ki nas zapira v naše domove, je vaš čas, čas za kontemplativno življenje, ki bo človeštvo in Cerkev popeljal nazaj k Bogu, k bistvu vere, k molitvi in občestvu v Duhu.« Mati Agnes je prosila kardinala, naj v teh težkih časih, ko se koronavirus vse bolj širi, napiše nekaj besed redovnicam.

Kardinal Ouellet zatrjuje, da je zdaj »čas za kontemplativno življenje«. V času, ko »številne družine v samoti trpijo zaradi bolezni in smrti svojih najbližjih«,

kljub junaštvu zdravnikov in zdravstvenih delavcev, so kontemplativni redovniki »ob vzglavjih« bolnikov in Duh odpira njihova srca za »najbolj skrite skrajne meje trpečega človeštva«. »Nevsiljiva in razširjena« navzočnost vere je »balzam ljubeznivosti in miru na rane« človeštva.

Isabella Piro

Preberite celotno besedilo (v italijanščini) na Vatican News.

Maestro della Santa Chiara, Čudež hlebcev

Sveti Frančišek ozdravi moža iz Llerda

Iz Legende Maior o svetem Frančišku svetega Bonaventura iz Bagnoregia, Čudeži I, 5

*Resnično je bilo primerno, da je sveti oče,
katerega meso je že umrlo in živi v Kristusu,
povrn timer zdravje na smrt ranjenemu človeku
s svojo čudovito navzočnostjo
in nežnim dotikom svojih svetih rok,
saj je na svojem telesu nosil znamenja
Njega, ki
je s svojo milostno smrtjo in čudežnim vstajenjem,
ozdravil človeški rod
– ki je bil ranjen in na pol mrtev –
in nas ozdravil z močjo svojih ran.*

V mestu Llerda v Kataloniji je mož po imenu Juan, ki je življenje posvetil svetemu Frančišku, nekega večera šel po cesti, kjer ga je čakala skrita smrtonosna zaseda, ki ni bila namenjena njemu, saj ni gojil nikakršnega sovraštva, ampak nekomu drugemu, ki je bil podoben njemu in ki je bil pogosto v njegovi družbi. Eden od mož, ki je ležal v zasedi, je skočil iz skrivališča in ker je mislil, da vidi svojega sovražnika, ga začel zabadati s smrtonosnimi udarci. Večkrat ga je ranil, zato ni bilo upanja, da bi si lahko opomogel.

Zdravniki so njegovo ozdravljenje označili za nemogoče. Ker mu torej ljudje niso več mogli pomagati, se je z vso močjo pobožno obrnil k svetemu očetu Frančišku, da bi ga prosil za pomoč, na katerega se je

(kot tudi na blaženo Devico) z velikim zaupanjem obrnil že, ko je zagledal zasedo.

Ko je tako ubožec ležal sam na svoji postelji, nespeč in vedno znova izgovarjal Frančiškovo ime, je zagledal nekoga, ki je oblečen v habit manjšega brata vstopil skozi okno in se mu približal. Ta človek ga je poklical po imenu in mu rekel: »Ker si upanje položil vame, glej, te bo Gospod rešil.« Ko ga je ranjenec vprašal, kdo je, mu je odgovoril, da je Frančišek. Ob teh besedah je Frančišek stopil k ranjencu, mu razvezal povoje in mazilil rane s svetim oljem. Takoj, ko je začutil nežen dotik svetih rok, ki so imele moč celiti z močjo Odrešenikov ran, je bilo njegovo meso ozdravljeno in so se rane zacelile, da se mu je zdravje v celoti povrnilo. Tedaj je sveti oče izginil.

Mož, ki se je počutil zdravega, je začel vzdikati hvalo Bogu in svetemu Frančišku. Poklical je ženo. Ta je pritekla v sobo, in ko je zagledala moža, za katerega je mislila, da ga bo naslednji dan pokopala, na nogah, se je silno prestrašila in začela kričati, da so pritekli vsi sosede.

Prebivalci njune hiše so pohiteli in ga skušali spraviti nazaj v posteljo, ker so mislili, da je zblaznel, on pa se jih je otepal in vztrajal, da je ozdravljen, [rekoč]: »Ne bojte se! Ne mislite, da vam oči lažejo, kajti sveti Frančišek, ki je pravkar odšel od mene, je z dotikom svojih svetih rok popolnoma ozdravil vse moje rane.« Ko se je vest o tem čudežu razširila, je vse mesto pohitelo tja. Ko so v tako očitnem čudežu videli moč Kristusovih ran po svetem Frančišku, so bili polni čudenja in veselja in so z glasnimi vzdikli hvalili Kristusovega vojaka.

3. april 2020

Zakaj v času pandemije za pomoč prositi sveto Kamilo Battista Varano?

Iz pogovora z materjo Chiaro Lauro Serboli in drugimi ubogimi klarisami iz Camerina o zgodbi svete Kamile Battista Varano, mučenke kužne epidemije šestnajstega stoletja, objavljeni v L'Osservatore Romano dne 2. aprila 2020:

V zgodovini so se med epidemijami ljudje vedno zatekali k različnim 'posebnim' svetnikom: sveti Riti, svetemu Roku, svetemu Antonu opatu, svetemu Krištofu in svetemu Sebastijanu, katerih zgodbe so povezane z boleznijo ali čudežnimi ozdravljenji. To zatekanje k svetnikom poudarja splošno dejstvo, ki presega svetnika, na katerega je naslovljeno: zaupanje v moč molitve in zavedanje, da so svetniki naši prijatelji. V svoji priprošnji se obračamo na sveto Kamilo Battista Varano, katere telo hranimo v samostanu, saj čutimo, da je naša 'posebna' prijateljica in v navadi je, da v stiski prosimo za pomoč prijatelje. To počnemo tudi zato, ker sveta Kamila Battista ni le doživela česa podobnega, kot mi doživljamo zdaj, ampak je bila tudi žrtev tega, saj je umrla za posledicami kuge 31. maja 1524. Umrla je »sama na križu postelje«, okužena z boleznijo. Pokopali so jo v živo apno, da bi preprečili nadaljnje okužbe. Slovo od nje je bilo na prostem, ker je veljala prepoved zbiranja. Svetnica zagotovo ve, kaj preživljajo ljudje, ki so zboleli za virusom, in se sami borijo z njim v samoti bolnišnice. Pozna bolečino družinskih članov in vsakega izmed nas. Zato smo prepričane, da prosi za mir in zdravje za vse nas. Obljubila je: »V nebesih vas nikoli ne bom pozabila«. Ko so ob koncu štirinajstega stoletja obnavljali obzidje mesta

Camerino, je vojvoda Giovanni Spaccaferro želel, da bi ob vsakih vratih v mesto prebivala redovna skupnost. Poleg oboroženih vojakov, ki so varovali mesto pred fizičnimi sovražniki, je želel tudi redovno skupnost, ki bi varovala pred duhovnimi oziroma nevidnimi sovražniki, kot je kuga, s čimer je ustvaril nekakšno duhovno ogrado. Ob misli na to izročilo in ker se zanašamo na priprošnjo Kamile Battista, se naša molitev danes zaupno in vztrajno dviguje iz mesta Camerino, da bi zavarovali ljudi našega časa. Naše mesto, ki poleg tega še vedno okreva po potresu, je tudi na prvi bojni črti v krizi covid-19, kot sprejemna bolnišnična točka za vse okužene na našem ozemlju.

Silvia Guidi

Provincialovo pismo bratom ob začetku epidemije COVID-19

Dragi bratje!

Zaradi epidemije korona virusa smo v izrednih razmerah. Priznam, tudi sam v začetku previdnostih mer nisem jemal preveč zares. A glede na razmere v Italiji in kako epidemija poteka pri nas, je nujno, da zadevo vzamemo resno. Morda se zdijo komu od vas ukrepi s strani države in Cerkve pretirani, a sedaj vemo, da je bolje ukrepati odločno, kot pa dati možnost virusu, da podivja. Do nadaljnjega vsa naša srečanja odpadejo, ko so npr. vizitacije in področna duhovna obnova. Omejitve, ki sta jih predpisali država in Slovenska škofovska konferenca, so lahko tudi priložnost, da se umirite, posvetite več časa molitvi, duhovnemu branju in bratskemu življenju. Naj bo to čas miru in sočutne molitve za vse, ki zaradi korona virusa trpijo ali umirajo. Če morete, spremljajte ljudi po telefonu, e-pošti, facebooku, skypu in drugih medijih. Prepričan sem, da bodo v dneh, ko bodo doma, iskali duhovno hrano tudi na tak način. Če kdaj, potem naj bodo v tem času spletne strani samostanov in župnij posodobljene. Prosim vas, da pazite nase in se skrbno držite navodil tudi zato, da boste obvarovali svoje zdravje. Dragoceni ste in vas imam rad. Večina nas je v t. i.

rizični skupini, zato res pazite nase. Posebej nosim v srcu brate, ki ste v tujini – ZDA in Avstralija in br. Jan Dominik v Rimu. Želim vam blagoslova in vsega dobrega!

Ljubljana, 14. marec 2020

p. Marjan Čuden
Provincialni minister

Zapisnik 6. redne seje provincialnega definitorija

Šesta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek, 28. januarja 2020, v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, vikar province; definitorji: p. Pavle Jakop, p. Pepi Lebreht, p. Ambrož Mušič in tajnik province p. dr. Tadej Strehovec. P. Niko Žvokelj in p. Bernard Golčnik sta bila opravičeno odsotna. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Ambrož Mušič.

1. Sprejem zapisnika 5. redne seje provincialnega definitorija

Provincialno vodstvo je potrdilo zapisnik 5. seje definitorija.

2. Plenarni svet province

Provincialno vodstvo je ovrednotilo nedavno sejo *Plenarnega sveta province* in sklenilo, da bo naslednja seja *Plenarnega sveta province* v sredo, 23. septembra 2020, na Viču. Tema plenarnega sveta bo »Osebna odgovornost brata zase, za bratstvo, provinco in svoje delo«.

3. Obnovitev nagrobnika na brežiškem pokopališču

Provincialno vodstvo je sklenilo, da provinca obnovi nagrobni spomenik na grobu naših bratov v Brežicah in da zanj skrbijo bratje iz samostana v Novem mestu.

4. Potrditev dnevnih redov in diskretov

Provincialno vodstvo je potrdilo dnevni red za naslednje samostane: Bežigrad, Šiška, Kostanjevica in Nova Štifta. Prav tako je v samostanu Sveta Gora za diskreta potrdilo p. Mihaela Vovka in br. Ambroža Požuna ter v samostanu Kostanjevica za diskreta potrdilo p. Marjana Čuka (sv. Ana, Koper) in br. Mirana Vidica.

5. Romanje v Maroko

Provincialno vodstvo je dalo p. Benediktu Emberšiču dovoljenje za udeležbo na romanju v Maroko od 17. do 24. februarja 2020.

Naslednja seja definitorija bo v torek, 3. marca 2020, v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Provincialno vodstvo je definitorialno sejo zaključilo ob 11.30 uri s skupno molitvijo in blagoslovom.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

Tadej Strehovec

Zapisnik 7. redne seje provincialnega defnitorija

Sedma redna seja provincialnega defnitorija je bila v torek, 3. marca 2020, v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, vikar province; defnitoriji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Pepi Lebreht, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj in tajnik province p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Pepi Lebreht.

1. Sprejem zapisnika 6. redne seje provincialnega defnitorija in pregled sklepov

Provincialno vodstvo je zapisnik 6. seje defnitorija soglasno potrdil. Provincial je defnitorje seznanil, da je p. Simon Peter dobil vizo in je 18. februarja 2020 odšel v Avstralijo. Tam ga je v delo uvedel p. Ciril, ki se bo v kratkem vrnil v domovino. P. Ciril bo po dopustu nastopil službo gvardijana v Kamniku.

2. Določitev služb, ki jih je opravljal + p. Leopold Grčar

Provincialno vodstvo je imenovalo p. Krizostoma Komarja za voditelja Živega rožnega venca in p. dr. Roberta Bahčiča za asistenta krajevnega bratstva tretjega reda na Brezjah.

3. Doc. dr. Matej Hriberšek: Prošnja za sodelovanje

Doc. dr. Matej Hriberšek se je na provincialno vodstvo obrnil s prošnjo po sodelovanju na področju kulturne dejavnosti. Predlagal je izvedbo projekta na temo provincialne kronike *Bosnia seraphica* p. Mavra Fajdige ter slovenske latinistične ustvarjalnosti na Slovenskem. Provincialno vodstvo je sklenilo, da se strinja s projektom doc. dr. Mateja Hriberška na temo raziskovanja in objave provincialne kronike *Bosnia seraphica* p. Mavra Fajdige in pregledom latinskih napisov po naših samostanih.

4. Pregled načrtovanih investicij v naših samostanih

Provincialno vodstvo bo do 1. maja 2020 pripravilo pregled investicij v vseh naših samostanih. V ta namen bo provincial kontaktiral vse gvardijane.

Naslednja seja defnitorija bo v torek, 12. maja 2020, ob 9h v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Provincialno vodstvo je defnitorialno sejo zaključilo ob 12.45 uri s skupno molitvijo in blagoslovom.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

Srečanje evropskih konferenc redovnic in redovnikov

V ROGGENBURGU V NEMČIJI

Srečanje se je začelo v ponedeljek 9. marca 2020. V imenu KORUSA sta se ga poleg mene udeležili še s. Mojca Šimenc in s. Hermina Nemšak. Naši gostitelji so bili premonstratenci, ki jih je okoli leta 1120 ustanovil magdeburški nadškof sv. Norbert. Prevzeli so pravilo sv. Avgušтина in uvedli strog način življenja, da bi obnovili stari meniški ideal. Roggenburška opatija je delovala med letoma 1126 in 1802, znova pa je bila ustanovljena leta 1986. Samostan upravlja učni center in muzej, splošno znan pa je po skoraj nespremenjeni baročni zgradbi in orgelskih koncertih, ki se odvijajo v cerkvi.

Devetnajsto srečanje UCESM poteka pod geslom: »Hodimo skupaj in se soočamo z izzivi posvečenega življenja v Evropi«.

Večerno sveto mašo je vodil predsednik UCESM p. Zsolt Labancz. V uvodu je pohvalil naš pogum, da smo kljub pohodu korona virusa prišli in se udeležili srečanja. Izhodišče njegovega nagovora je bil evangelij dneva: »Bodite usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen« (Lk 6,36). P. Zsolt nas je povabil: »Bodimo na tem srečanju usmiljenji drug z drugim, kar pomeni, da v sebi ustvarimo prostor za brata in sestro, tako, da ga sprejmemo in se zanj zanimamo!«

Po večerji nas je nagovorila predsednica konference redovnih ustanov v Nemčiji s. Katharina Kluitmann. Predstavila nam je položaj Cerkve v Nemčiji kot ga sama vidi in doživlja. Najprej se je ozrla v preteklost. Krščanstvo je bilo prisotno na nemških

tleh že v rimski dobi. Slikovito je opisala enega izmed odtenkov nemškega značaja: v Rimu zakone pišejo, v Franciji jih preučujejo, v Nemčiji jih spolnjujejo. Še danes obstajajo v Nemčiji področja, ki so pretežno katoliška ali pa pretežno protestantska. To dejstvo je velik izziv za ekumenizem. Holokavst, ki so ga povzročili med drugo svetovno vojno, Nemce bremeni in ga doživljajo kot kolektivno krivdo in kolektivno sramoto. Holokavst je spremenil tudi teološko misel v Nemčiji. Po padcu berlinskega zidu, se je v Nemčiji znašlo veliko število nevernih, ki so nekdaj bili kristjani. To dejstvo kliče po novi evangelizaciji. Katoliško Cerkev je v letu 2018 zapustilo 216.078 vernikov. Od 83 milijonov Nemcev jih je 23 milijonov katoličanov. Izstopi in razmere v Cerkvi so bile razlog sklica sinode Cerkve v Nemčiji. Sinoda je odprla vprašanja o celibatu, o Cerkevem učenju, o spolni moralni in zlorabah, o zmanjšanju moči klerikov in o vlogi žensk v Cerkvi. Sinoda s svojimi temami dviguje veliko prahu tudi izven meja Nemčije. S. Katharina je dejala, da želi sinoda ostati katoliška. Predstavitvi so sledila vprašanja, med drugim tudi kolikšno je število posvečenih oseb v Nemčiji: od nekdanjih 37.000 je danes redovnic in redovnikov v Nemčiji 17.000.

V torek dopoldne nas je po slovesnem odprtju srečanja UCESM ponovno nagovoril predsednik p. Zsolt Labancz. Spomnil je na prvo srečanje v Rimu 1981. Od takrat do danes je UCESM prehodil neko pot. UCESM sestavlja 38 konferenc in ima skupno 200.000 članov.

Uvodna sveta maša
v samostanski cerkvi
v Roggenburgu

Samostan in cerkev
v Roggenburgu. Nemška
beseda rogggen
pomeni rž.

Sledilo je predavanje kardinala Joãa Braz de Aviza, prefekta kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Predavanje je bilo »v živo« po skypu. Zaradi korona virusa so kardinalu odsvetovali, da gre na pot. Najprej nam je predstavil papežovo vizijo Cerkve: nič več piramidalna Cerkev, ampak sinodalna Cerkev. Ta vizija terja menjava mentalitete. Že naslov tokratnega srečanja UCESM »Hodimo skupaj...« izraža sinodalnost Cerkve. Ta pot je dobra, ker je to pot upanja. Kako naj redovniki in redovnice hodimo skupaj? Tvoja karizma naj spremlja mojo karizmo! Srečanje karizem nas bogati.

Sveti oče Frančišek tudi osebe posvečenega življenja opozarja pred posvetno duhovnostjo. Poglobiti je treba naš odnos z Gospodom. Posvečeno življenje ni statistika. Ne smemo biti mojstri števil, ker številka mori, Duh pa oživilja. Ne smemo se zadovoljiti s funkcionalizmom, ker nam ne dovoli izstopiti iz področja varnega apostolata. Pred očmi moramo imeti lokalno Cerkev in njene potrebe. Namesto avtoritete postavimo na prvo mesto služenje.

Zadnji papeži močno poudarjajo duhovnost skupnosti. Redovnice in redovniki smo poklicani, da to

duhovnost živimo in zanjo pričujemo. Tudi na tem področju ne smemo hoditi sami. Dopolnjujemo se. Odprimo se drug drugemu, kar pomeni osvetliti mojo pot z lučjo tvoje karizme. Iščimo kje lahko sodelujemo in uresničujemo duhovnost skupnosti: evangelizacija obrobja, vzgoja, karitativna dejavnost... Združimo moči kjer je to mogoče. To nas bo okrepilo in ustvarilo medsebojno zaupanje. Odločimo se, da bomo živel mistiko srečanja. Na tej poti iskanja duhovnosti skupnosti moramo biti majhni, da bomo lahko našli drug drugega. Duhovnost skupnosti je največje pričevanje. Po tem bo svet spoznal, da smo njegovi učenci. Duhovnost skupnosti ne pomeni uniformiranje. To ni evangelij. Ohranjajmo različnost, ker je različnost bogastvo edinosti. Ljubimo drug drugega, ker nam bo ljubezen pomagala videti lepoto drugih karizem. Ljubimo karizme drugih, ker to pomeni, da ljubimo njihovo identiteto.

V torek popoldne smo poslušali finančno poročilo in pregledali statut UCESM. Žal predlaganih sprememb statuta nismo mogli sprejeti, ker nismo bili sklepčni. Od sedemdesetih članov UCESM nas je na srečanju petdeset. Manjka skoraj polovica predsedni-

Celoten samostanski kompleks v Roggenburgu

kov konferenc. Podaljšali smo mandat dosedanjemu vodstvu, ki bo svoje delo opravljalo še dve leti.

Torkovo večerno sveto mašo je vodil opat samostana premonstratencev v Roggenburgu p. Hermann Josef Kugler. V nagovoru med sveto mašo nas je opozoril: »Smo posvečene osebe in želimo služiti, ampak najraje v predstojniški službi. Varujmo se te skušnjave!«

V sredo dopoldne nam je predavala gostja evangeličanska redovnica s. Nicole Grochwine. Svet se je spremenil in je postal brez meja. Tak svet ni svoboden, ampak je naporen, ker v njem ne moreš vzpostaviti varnosti in to povzroča strah. Dodaten strah za nas posvečene pa je, da ne bi prepoznali sveta v katerem živimo. Poleg tega je ta svet pobegnil izpod kontrole in padel v molk, zato ne daje odgovorov na najbistvenjša vprašanja življenja. Strah in molk preprečujeta kvalitetno življenje. Kjer je strah doživljajo ljudje svoje življenje kot eksperiment. Kaj lahko naredimo? Zakli-

čimo temu svetu: »Ne bojte se!« Ne smemo tarnati: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« V svetu strahu in tišine je potrebna preroška drža in to držo lahko damo. Prerok spominja na obljubo: »Bog je z nami!« Ta svet bo našel vero predvsem preko oznanila: »Bog je z nami!«

Današnji človek želi živeti svobodno, ker doživlja svobodo kot obljubo življenja. Človeška svoboda je prevarantka in zapeljivka. Oznamimo ljudem svobodo, ki resnično osvobaja in prinaša življenje: svobodo Boga!

Redovniki in redovnice smo poklicani, da prvi verujemo v obljubo, še več, da smo zvesti obljubi. Ta svet išče življenje v obilju. Pokažimo jim, da se ga najde tako, da umiramo sami sebi. Če bomo ljudi naučili umirati sami sebi, jim bomo vrnili dostojanstvo in s tem identiteto.

Redovniki in redovnice v Evropi imamo še drugo izkušnjo umiranja, ko nas je vsak dan manj in nas je strah izumrtja. Tudi s takim umiranjem lahko pričujemo. Ljudje nas opažajo kako umiramo. Umirajmo z upanjem in zaupanjem. Upanje ne osramoti. Umirajmo dostojanstveno, to pomeni z neomajnim upanjem. Bog je Kristusovo smrt spremenil v življenje in verujemo, da lahko enako naredi z našo smrtjo.

Po predavanju so nas voditelji srečanja začeli uvajati v delo po skupinah. Izoblikovali smo izhodišča o katerih smo se pogovar-

Predavanje kardinala Joãa Braz de Aviza po skypu

Udeleženci 19. skupščine UCESM v Roggenburgu

jali: pastorela poklicev, avtoriteta predstojnikov, vprašanje identitete, prihodnost naših karizem, mesto redovnih obljub v našem življenju, sodelovanje med redovi, hodimo skupaj in sodelovanje med konferencami.

Nekaj utrinkov iz dela po skupinah, ki je potekalo do četrtega zvečer:

- Kakšna je prihodnost redovništva v Evropi? Redovništvo v Evropi bo živelo še naprej, če bo postalo bolj duhovno, bolj ubogo in če bo posvetilo več pozornosti komunikaciji.
- Pri karizmi ne smemo poudarjati toliko predpisov in pravil, ampak mora biti največji poudarek na življenju.
- Koliko ljubezni potrebujem v skupnosti, da lahko moj poklic preživim? Strpnost ni dovolj, da bi lahko preživel v redovni skupnosti.
- Pomembna vprašanja v življenju nimajo preprostih odgovorov. Taka vprašanja so npr. vprašanje karizme, identitete, redovnih obljub, poklica... Na ta vprašanja ne moreš odgovoriti z da ali z ne. Potreben je proces.
- Ko bomo postali premajhni, ali bomo imeli moč živeti skupaj, čeprav so naše karizme različne?
- Od kje prihaja identiteta redovnika? Od znotraj – iz srca, ali od zunaj?
- V večini evropskih držav je stanje glede pastorela poklicev podobno. Nekdo ga je takole opisal: jezero je majhno, rib je malo, ribičev je pa veliko. Na področju pastorela poklicev moramo sodelovati. V nekaterih konferencah imajo strokovno skupino, ki pomaga iskalcem duhovnega poklica najti primerno skupnost v kateri bo lahko v polnosti živel posvečeno življenje.
- Hoditi skupaj je smiselno, ker smo tako močnejši in se lahko veliko naučimo drug od drugega. Le

skupaj lahko premagujemo strah. Ali lahko hodimo skupaj v skrbi za ostarele brate in sestre v naših skupnostih?

- Redovi med seboj na nek način že sodelujemo, a sodelovanja bi bilo lahko še več. Nismo konkurenti, ampak se dopolnjujemo.
- V marsikateri skupnosti molitev ne sloni več na Božji besedi. Vrnimo se k Božji besedi in oživimo lectio divina. Še posebej je to pomembno v skupnostih, ki ne morejo imeti dnevne svete maše.

V petek 13. marca smo se predčasno odpravili domov. Iz Španije, Italije in še nekaterih drugih držav se srečanja UCESM zaradi epidemije korona virusa niso udeležili, večino udeležencev pa je skrbela vrnitev domov. Zapisnike in sklepno sporočilo srečanja bomo prejeli po e-pošti.

Na srečanju je predsednik p. Zsolt Labancz dejal, da večina redovnikov in redovnic v Evropi niti ne ve, da UCESM obstaja in kakšen je namen te ustanove. UCESM je forum, kjer se lahko srečamo, pogovorimo, slišimo, izmenjujemo izkušnje, pregledamo stanje posvečenega življenja v Evropi in se skupaj ozremo naprej. V tem smislu je bilo koristno tudi letošnje srečanje.

To sem zapisal v upanju, da boste imeli boljšo predstavbo o UCESM in da boste morda v zapisanem našli zase in za vašo skupnost kakšen izziv o katerem boste razmišljali in se o njem pogovorili.

Lepo vas pozdravljam in želim vse dobro!
p. Marjan Čuden

Slovo iz Johnstowna

Cerkev in samostan sv. Terezije Deteta Jezusa v Johnstownu

Cerkev sv. Ane v Johnstownu

Čez nekaj tednov se bo p. Bernard Karmanocky poslovil iz Johnstowna in se pridružil p. Metodu v Lemontu. Ker smo bili v Johnstownu slovenski frančiškani prisotni skoraj sto let, sem se pred odhodom p. Bernarda želel srečati s slovenskimi rojaki in drugimi župljani in se jim zahvaliti za prijateljstvo in naklonjenost skozi vse obdobje, ko so dihali skupaj z našimi brati.

Pot je potekala skoraj brez zapletov. Zaradi dolgega čakanja na vstop v ZDA na letališču v Newarku sem skoraj zamudil let v Pittsburgh. Letalo sem za las ujel.

Od Pittsburgha do Johnstowna je dobro uro vožnje z avtomobilom, če promet ni gost. S p. Bernardom sva imela srečo. Hitro sva prispela do samostana in cerkve sv. Terezije v Johnstownu.

S p. Bernardom sva se med vožnjo pogovarjala predvsem o pastoralni in stanju Cerkve v ZDA. Več kot očitno tudi k njim prihaja sekularizacija. Mladih ni v cerkev. Johnstown se demografsko prazni, čeprav lahko najdejo iskalci zaposlitve v jeklarski industriji dobro plačano službo. Žal delodajalci veliko mladih odpustijo. Razlog so mamila. Trenutno so v ZDA najmočnejša verska skupnost evangeličani. Po oceni p. Bernarda zaradi njihove trdne morale. Pri katoličanih v ZDA se nravno življenje ravna bolj po občutku kot po nauku.

V soboto sem somaševal pri dveh svetih mašah, v nedeljo pa pri treh. P. Bernard oskrbuje cerkev sv. Terezije in cerkev sv. Ane. Po štetju izza oltarja so bile svete maše takole obiskane: v soboto ob 16. uri pri sv. Tereziji 200 udeležencev, ob 17.30 pri sv. Ani 80, v nedeljo ob 7.30 pri sv. Tereziji 100 in 120 udeležencev ob 10.30 ter ob 9. uri pri sv. Ani 80. Skupaj 580. Ta podatek je eden izmed pokazateljev, da je župnija v Johnstownu živa.

Vernike je moja napoved, da p. Bernard odhaja, pretresla, vendar so odločitev o njegovi premestitvi sprejeli z razumevanjem. Po svetih mašah sem se vsem ob izhodu iz cerkve še osebno zahvalil. Ob tej priliki so se nekateri spomnili bratov, ki so delovali v Johnstownu pred p. Bernardom. Bili so hvaležni zanje, da so vršili svoje poslanstvo med njimi predano in zvesto. V najboljših letih je službovalo v Johnstownu šest naših bratov. Tudi druge župnije v Johnstownu so bile dobro oskrbovane, sedaj pa tudi to škofijo pesti močno pomanjkanje duhovnih poklicev. Pomagajo si z duhovniki s Filipinov.

V nedeljo pozno popoldne smo kosili skupaj z duhovniki, ki prijateljujejo s p. Bernardom: g. Robertom, g. Antoniom in g. Balestinom. Zadnji je močno podoben papežu Frančišku. V dokaz prilagam fotografijo.

Ameriško ljudsko kulturo odlikuje prijaznost. Kljub temu, da župljanom v Johnstown nisem prinesel

Z g. Balestinom po sveti maši v Johnstownu

dobrih novic, so me prisrčno sprejeli. Zahvalili so se za naše brate, ki so se razdajali za njih. Obljubili so, da bodo molili za nove poklice v naši provinci.

Za gostoljubnost se posebej zahvaljujem p. Bernardu. Bog ga je obdaril z mirnim in veselim značajem. Naj ga še dolgo ohrani in blagoslavlja.

V vednost pa še zapis o slovesu in zahvali, ki sem ga pri vseh mašah prebral župljanom v Johnstownu:

Dragi prijatelji, dragi bratje in sestre!

Ceprav vas večino danes vidim prvič, vem, da sem med dobrimi ljudmi. O vas so pričevali naši patri, ki so delovali med vami. Spominjam se p. Roberta Mazovca, kako je bil ponosen na cerkev, ki jo je zgradil v Johnstownu. P. Mirko Silvester mi je nekaj mesecev pred smrtjo dejal: »*Johnstown – tam je bilo najlepše obdobje mojega duhovništva. Bilo je veliko dobrih vernikov, zlasti žene so bile zavzete in dejavne. Pri Sv. Ani so bile najbolj goreče in predane katoliške družine. Lepo je bilo delati z njimi. Rad sem učil vero-uk. Kjerkoli sem bil, sem imel posebno veselje s katehumeni.*«

Tudi p. Bernard je o vas povedal veliko lepih stvari in vem, da je z veseljem živel z vami in za vas, zato je ta trenutek, ko se bratje frančiškani od vas poslavljamo, še toliko težji. Pisali ste mi veliko pisem s prošnjo, da bi p. Bernard ostal v Johnstownu.

Več kot devetdeset let smo pošiljali brate na pastoralno delo med naše izseljence v ZDA. V preteklosti je naša provinca cvetela. Sedaj je stanje drugačno. Imamo malo poklicev in veliko naših bratov je ostarelih ali bolnih. Radi bi pomagali povsod, kjer se kaže potreba po duhovnikih, pa ne moremo.

Danes sem z vami tudi zato, da se vam zahvalim. Frančiškani ne moremo živeti brez bližine in prijateljstva z ljudmi. Ljubezen do bratov in sester imamo zapisano v krvi. Hvala vam za vaše prijateljstvo in bližino, ki ste ju skoraj sto let izkazovali našim bratom. Hvala, da ste jih podpirali z darovi in s svojo naklonjenostjo. Hvala, ker se skupaj z njimi živeli Cerkev, za katero se je lahko reklo: »Poglejte, kako se ljubijo med seboj!« Predvsem pa hvala, da ste bili prizanesljivi do naših pomanjkljivosti in nam jih odpuščali.

Hvala, da imate tako radi p. Bernarda. To je znamenje, da je bil med vami kot dober pastir. Tudi tebi hvala, p. Bernard, za vse razdajanje in služenje v Johnstownu. Za nas, brate, si blagoslov in zgled ponižnosti in pokorščine.

V trenutku, ko se poslavljamo, vam želim močno vero, ki govori, da nobeno slovo ni dokončno, da se nobeno prijateljstvo ne izniči, ampak ima zaradi Kristusove zmage nad smrtjo zagotovilo, da se zopet vsi zberemo v Božjem Srcu, kjer nas ne bo nobena stvar ločila.

Med sveto mašo v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Johnstownu

p. Bernard mes sveto mašo v cerkvi sv. Ane

To kar premaga razdaljo, je molitev. V molitvi, čeprav smo daleč, se še naprej dotikajo naše duše, še naprej prijateljujemo in se še naprej spremljamo. Prosim vas, molite za nas, še posebej vas prosim, da molite za nove duhovniške in redovniške poklice.

Mi, Slovenci, zelo častimo Marijo in njenemu varstvu vas izročam. Ona je dobra Mati in vidi našo bolečino slovesa. Kadar koli se boste obrnili nanjo in se ji priporočili v molitvi, boste začutili njen objem in v njenem objemu boste našli tudi našega. Njen objem bo naša tolažba.

Bratje in sestre, želim vam vse dobro in Božjega blagoslova. Naj vas Gospod varuje in naj vas vodi njegova dobrotna luč in milost Gospoda Jezusa Kristusa naj bo vedno z vami in še enkrat hvala za vašo ljubezen in naklonjenost!

p. Marjan Čuden

Sočutje in spoštovanje v naših bratstvih

V noviciatu smo slišali zgodbo o sv. Frančišku, kako je neke noči slišal ječanje brata, ki je bil zelo lačen. Bil je namreč postni čas, ko so se bratje postili. Potem pa je sv. Frančišek utrgal grozd in ga skupaj z lačnim bratom začel zobati. Ta zgodba lepo pove, kako globoko sočutje je imel sv. Frančišek do svojih bratov. Ker se mu je brat smilil (ni bil sposoben strogega posta), je sv. Frančišek iz usmiljenja do trpečega sobrata prekinil svoj lastni post. Ta zgodba nam pove, da je sočutje do trpečih in tudi do ponižanih bratov (saj se je brat, ki ni bil sposoben posta, pred brati čutil ponižanega), temelj bratske ljubezni.

Sv. Frančišek nam pravi, da kjerkoli smo, naj bomo domači med seboj in naj drug drugemu razkrijemo svoje potrebe. Naš ustanovitelj pričakuje od svojih učencev bratsko bližino, da bomo pozorni na potrebe drug drugega in da nam bo za bolečino in stisko brata mar.

Ko sedaj premišljujemo, katero sočutje po naših skupnostih najbolj potrebujemo, katere vrednote je potrebno nujno gojiti in kaj bi danes sv. Frančišek od nas želel, mi prihaja na misel trojno sočutje:

1. Vidimo, da nekateri naši bratje resnično garajo. Številčno nas je vedno manj, delo ostaja približno enako, saj nove metode v katehezi, v oznanjevanju in širšem apostolskem poslanstvu našega dela ne zmanjšujejo, ampak ga povečujejo. Imam občutek, da marsikateri brat izgoreva ob svojem delu, s tem pa je v nevarnosti tudi njegovo zdravje. Naš Učenik je svojim učencem naročil: »Pojdite na samotni kraj in se nekoliko odpočijte«.

Zato je prav, da za počitek bratov ne skrbi samo predstojnik, ki je tudi pripravljen namesto bratov kaj narediti, ampak tudi obratno, da bratje predstojnika kdaj razbremenijo oz. tudi od njega zahtevajo, da si vzame kak prost dan ali da se odpravi na kratek oddih.

2. Največje sočutje pa je potrebno do bolnih bratov. Računati moramo, da povprečna starost v naši provinci raste, zato bo tudi pojav bolehnosti, bolezni in onemoglosti vedno pogostejši. Že iz sočutja je potrebno poskrbeti, da ima bolni brat primerno prehrano in tudi počitek. Zelo pomembno pa je, da bolni brat v ponižnosti

sprejme pomoč, da vsaj predstojniku zaupa svoje zdravstvene težave ter da se sočutja bratov ne sramuje, ampak ga je vesel.

3. Morda pa je najtežje sočutje do brata, ki ga je v tej ali oni stvari »polomil«, dela napake in si ne zna pomagati. V nas je kritičen duh, da posamezni brat ni naredil tega ali onega oz. je naredil napako. Sprejeti moramo, da te opustitve ali napačne odločitve ne izhajajo iz hudobije, ampak iz njegove nemoči. Ta nemoč ni samo fizična, ampak je pogosto tudi psihološka, najpogostejše pa še duhovna. Takšnemu bratu je potrebno izkazovati svoje sočutje in prav empatija do brata nam lahko pomaga, da nikogar ne obtožujemo, da smo obzirni, bratski in da zanj molimo.

Sočutje se mora kazati tudi navzven, zlasti v odnosu do naših vernikov in vseh ljudi, ki jih srečujemo, do naših prijateljev in znancev. Če smo sočutni drug do drugega, bomo drug o drugem tudi lepo govorili, naše sodbe bodo prizanesljive in ljudem je všeč, če pred njimi drug drugega zagovarjamo in izpostavljamo predvsem vrline svojih sobratov.

Sočutje v bratskem odnosu je odlična šola sočutja do naših vernikov. Zaradi njega smo potem lahko še posebej sočutni do nemočnih otrok, bolnikov in trpečih ter do vseh vrst ubogih.

Za sklep lahko rečemo, da bomo vse te razsežnosti sočutja med seboj, do vernikov ter do vseh ljudi, lepo gojili, če bo v nas spoštovanje do vsakega človeka. V vsakem človeku glejmo Kristusa ali pa vsaj njegovo sled in potem bomo lažje prizanesljivi in sočutni. Morda bi se morala vsaka skupnost dogovoriti, kako pomagati tistemu »gobavcu« med nami, ali pa v naši družbi, kdo zahteva posebno pozornost, sočutje in spoštovanje.

p. Bogdan Knavs

Novi voditelj Živega rožnega venca

Dragi bratje, pozdravljeni! Provincialno vodstvo mi je na zadnji seji zaupalo vodenje ŽRV po smrti karizmatičnega voditelja p. Leopolda. Sam p. Leopold mi je to željo, da jaz to vodim po smrti, nekajkrat omenil ob pogovorih – to pa je bilo tudi vse. Sprejel sem tako novo poslanstvo, ki je lepo in zanimivo. V času, ko živimo karanteno, je ŽIVA IN GOREČA MOLITEV še kako potrebna. Kdo pa nas lahko reši iz nastale situacije, kot samo Bog. Zaupajmo. Kako bo ŽRV delal, vas obvestil po tej ali oni poti. Zaenkrat toliko, da imamo svoj e-naslov zivi.rozni.venec@ofm.si in zrv@ofm.si. Vesel bom vsakega odgovora, nasveta, želje, ideje – saj ŽRV je naš in ne moj – HVALA in BOG POVRNI.

*Mir in dobro!
p. Krizostom*

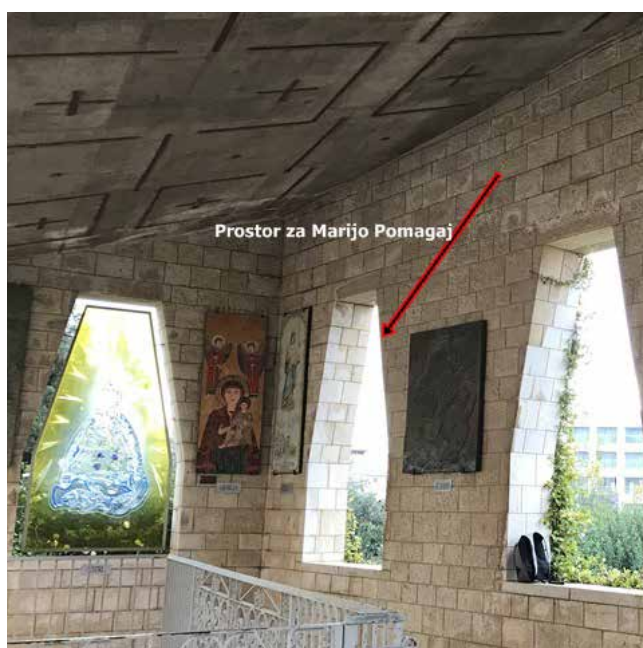
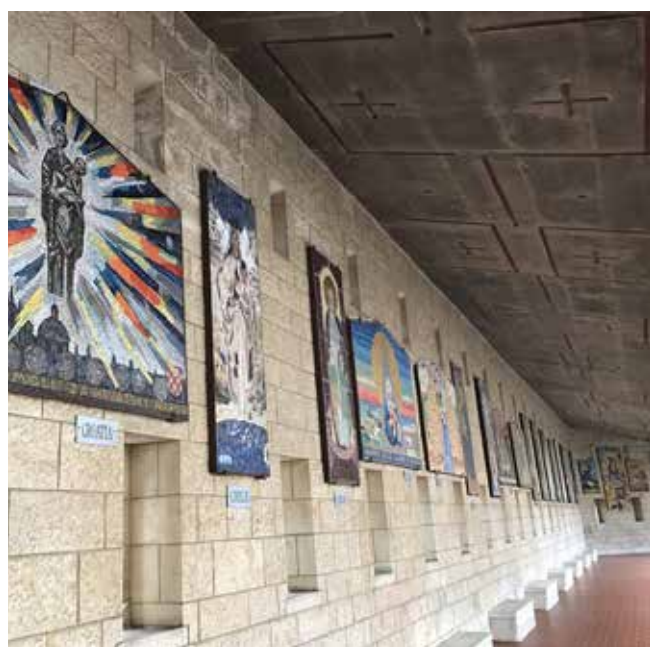
Vitraj Marije Pomagaj z Brezij v Nazaretu

Konec leta 2019 je kustus Svete dežele pater Francesco Patton pozitivno odgovoril na našo prošnjo, da bi v Nazaretu postavili vitraj Marije Pomagaj z Brezij. Kdor pozna Nazaret, ve, da je tam veliko mozaikov različnih podob Marij z vsega sveta, tudi slovenska. Pred nekaj leti pa so se odločili, da bodo tudi sedem velikih odprtih zapolnili z vitraji. Tako so svoje vitraje postavili: Italija, Brazilija in Avstrija. Največ zaslug pri tem, da bomo lahko naredili slovenski vitraj, ima naš zvesti komisar p. Peter Lavrih, ki je prvič poromal v Sveto deželo pred 40 leti. Kmalu pa bo došel do številke 200. Kustus je posebej poudaril njegovo skrb, ki jo izkazuje Sveti deželi, frančiškanom kustodije in kristjanom. To je gotovo najbolj odtehtalo, da smo izmed tolikih prošelj tistih, ki bi tudi radi postavili svoje narodne podobe Marij v Nazaretu, bili izbrani Slovenci. Bogu in Mariji hvala za to priznanje in komisarju za ves trud. Na fotografijah lahko vidite, kako izgledajo mozaiki in tudi trije vitraji ter še štiri prazna okna. Začenjamo izbirati predloge mojstrov in kar je s tem povezano.

*Vse dobro,
p. Rober*

Prostor za Marijo Pomagalj

(Zahvala p. Petra Lavriha Slovincem v Avstraliji)

Trije kralji v Avstraliji

Tako je p. Ciril poimenoval svoje tri sošolce, p. Bernarda, p. Nika in mene, pa čeprav nimamo za tako poimenovanje nikakršnih razlogov. Sliši se pa zanimivo. Če bi že hotel uporabiti besedo »kralj«, bi jo pa z vso upravičenostjo lahko uporabil v zvezi »služabniki Velikega Kralja«, glede na to, da v letošnjem letu kot generacija praznujemo 40 let oltarne službe Velikega Kralja. P. Bernard in p. Niko si zaslužita še dodatno poimenovanje »služabnika Velikega Kralja« med Vami, Slovenci v Avstraliji. Mene duhovniška pot ni pripeljala med vas, ampak po frančiškanskih župnijah v Sloveniji in večji del teh 40 let pa v Sveto deželo, kot animatorja romarskih skupin in komisarja za Sveto deželo. Glede na to, da smo služili Gospodu na različnih področjih, so bile naše bratske vezi vedno žive.

Lani proti koncu leta nas pa p. Ciril preseneti s povabilom, naj bi vsi trije obiskali Melbourne in bi pričeli praznovati jubilej – 40 let duhovništva in 50 let redovnih zaobljub prav tu med vami. Povabilo je bilo presenečenje tudi zato, ker smo morali takoj iskati časovno vrzel med zadolžitvami, ki jih imamo. Tudi zaradi romarskih skupin v Sveto deželo, ki so že zasedene in samo čakajo na odhod. In uspelo nam je najti dva tedna za čudovito potovanje.

Pred 15 leti, ko sem obhajal srebrno mašo, mi je bilo dano obiskati te kraje v Avstraliji. Takratni spomini so deloma še živi, vendar sprememb je ogromno. Spominjam se srečanj s takratnimi skupinami v Adelaidi, Sydneyu in tu v Melbournu, vendar imen in obra-

zov se nisem zapomnil. Zapomnil sem si pa družabnosti in gostoljubnosti. Obrazi se spreminjajo, družabna gostoljubnost pa znova cveti v pomladanskem žuborenju. In to znova doživljam med vami v teh dneh. Drugo presenečenje pa je v povezanosti z avstralskimi patri frančiškani. Ta bratska vez, ki so jo patri v preteklih desetletjih oblikovali in utrdili, je znamenje našega redovnega apostolata, ki ne ostaja zgolj na narodni osnovi, ampak se razprostira v širjave Evangelija. Zato bo tudi zamenjava na slovenskem misijonu v Melbournu potekala v bratski odgovornosti za vaše občestvo.

Ob gostoljubni domačnosti, ki jo doživljam med vami, vam ne morem zaželei nič lepšega, kot da vas povabim kot romarje v Jeruzalem in v Sveto deželo. Kar je meni najlepše, to želim tudi vam: Stopiti na pot po Jezusovih stopinjah v kraje, kjer je On živel. Judje so skozi dva tisoč let izgnanstva po svetu za vsako Pasho (Veliko noč) izrekli voščilo: Prihodnje leto pa v Jeruzalem! S prav takšnim voščilom se s hvaležnostjo poslavljam od vas.

p. Peter Lavrih

Obisk Maroka ob 800- letnici mučeništva Frančiškovih bratov

Letos 16. januarja je minilo 800 let ob mučeništvu prvih mučencev iz reda manjših bratov. Sv. Berard je skupaj s še štirimi brati pretrpel mučeniško smrt v mestu Marakeš v današnjem Maroku. V spomin in počastitev maroških mučencev sem se od 16. do 23. februarja odpravil v Maroko po poteh naših prvih mučencev. Obenem je bila to tudi priložnost, da sem spoznal zgodovino in pokrajino te »čarobne« dežele.

Maroko je država – kraljevina, ki si je izborila ponovno samostojnost leta 1956, za časa sultana Mohameda V., ki je postal tudi prvi kralj. Sedaj državo vodi njegov vnuk, kralj Mohamed VI. Od leta 1912 – 1956 je bil Maroko pod francoskim protektoratom, kar se pozna v arhitekturi in jeziku, saj še danes večina Maročanov govori tudi francosko. Uradni jezik je danes arabščina, poleg nje pa v zadnjih desetletjih še barberški jezik. Barberi so prvotni prebivalci Maroka, ki so se ohranili vse do današnjih dni, posebej v notranjosti dežele. Tudi po prihodu Arabcev v 7. stoletju so ohranili svoj jezik in kulturo, ter tudi mnoge svoje običaje, ki so jih inkulturirali tudi v islamsko vero, ki so jo takrat sprejeli. Tudi danes so Maročani večinsko muslimanski, kristjanov je danes okoli 23 tisoč, kar je neznatna manjšina. Kristjanov je bilo bistveno več v času

francoske nadvlade, ko so se Francozi množično preseljevali v Maroko, vendar je večina kristjanov v 60. letih prejšnjega stoletja Maroko tudi zapustila. Na krščanstvo danes spominjajo redke cerkve, pa še mnoge od teh več ne služijo v bogoslužne namene. Sam Maroko ima danes okrog 36 milijonov prebivalcev, večina izmed njih živi v velikih mestih. Največ prebivalcev ima obmorsko mesto Casablanca, kjer v strogem centru in okolici mesta živi okrog 6 milijonov prebivalcev.

V Casablanci smo tudi mi začeli naše potovanje, saj je tam v nedeljo pristalo naše letalo. Vendar smo se že naslednji dan odpravili v notranjost dežele, kjer smo si v prihodnjih dneh ogledali štiri zgodovinska mesta. Kot prvo mesto Rabat, ki je danes glavno mesto Maroka. V mestu je mogočna kraljeva palača in mavzolej prvega maroškega kralja po ponovni neodvisnosti – Mohameda V. in njegovega sina Hasana II. Pot nas je vodila do drugega kraljevega mesta – Meknesa. Glavno mesto dežele je postalo v 17. stoletju, ko je tu vladal najmočnejši vladar Moulay Ismail. Najstarejše kraljevo mesto pa je Fez, ki je bilo ustanovljeno v 9. stol. Mesto se ponaša z drugo najstarejšo univerzo na svetu in si zaradi tega upravičeno zasluži status kulturnega, verskega in intelektualnega sredi-

šča države. Mnogi pravijo, da je sprehod po starem delu mesta, kakor preskok v svet pravljič iz Tisoč in ene noči. Ko smo obiskovali mesta, smo se tudi seznanjali ne samo z zgodovino, temveč tudi z mnogimi obrtmi, ki so žive še danes. Tako smo videli ročno izdelovanje tradicionalne feške keramike, ročno barvanje usnja, tkanje itd.

Pot nas je vodila tudi preko visokega gorovja Atlas. Pokrajina, ki smo jo nato lahko občudovali je bila tipično puščavska s pastirji in čredami ovac, koz in vmes so se našli še osli. Seveda na naši poti niso manjkale kamele, ki so nas vse navdušile. Pred nami pa je bil še moj glavni cilj potovanja, ki je zame postalo romanje. Mesto Marakeš, kraj mučeništva naših manjših bratov. Marakeš je nastal v 12. stoletju in je eno od štirih zgodovinsko kraljevih mest. Velja za najbolj barvito mesto Maroka in ga imenujejo »rdeči biser«. To ime je dobil po svoji opečnati barvi, ki nas spremlja na vsakem koraku. Ko sem se sprehajal po starem delu mesta sem dobil občutek, kakor da bi se vrnil v čas maroških mučencev. V mestu tudi sicer človek dobi občutek, kakor da bi se čas ustavil že pred nekaj stoletji. Ozke uličice polne prodajalcev, velik trg z mošejo, prebivalci v tradicionalnih nošah... Skoraj pravljično je bilo gledati piskače, ki so igrali kačam, ki so se dvigale in plesale. Nič kaj pravljično pa seveda ni bilo našim prvim mučencem, ki so na tem kraju za pričevanje o Kristusu pretrpeli svoje kruto mučeništvo. Tako sem se v času, ko smo bili v Marakešu, v molitvi povezal z mučenci – posebej na trgu v starem delu mesta. Poleg molitve sem tudi sicer vsak dan začel z jutranjo mašo. Maroškim mučencem sem priporočil sebe, naš red in provinco, ter vse Frančiškove brate in sestre. Naj nam naši prvi mučenci izprosijo gorečnost in predvsem pogum v pričevanju za Kristusa sredi tega sveta.

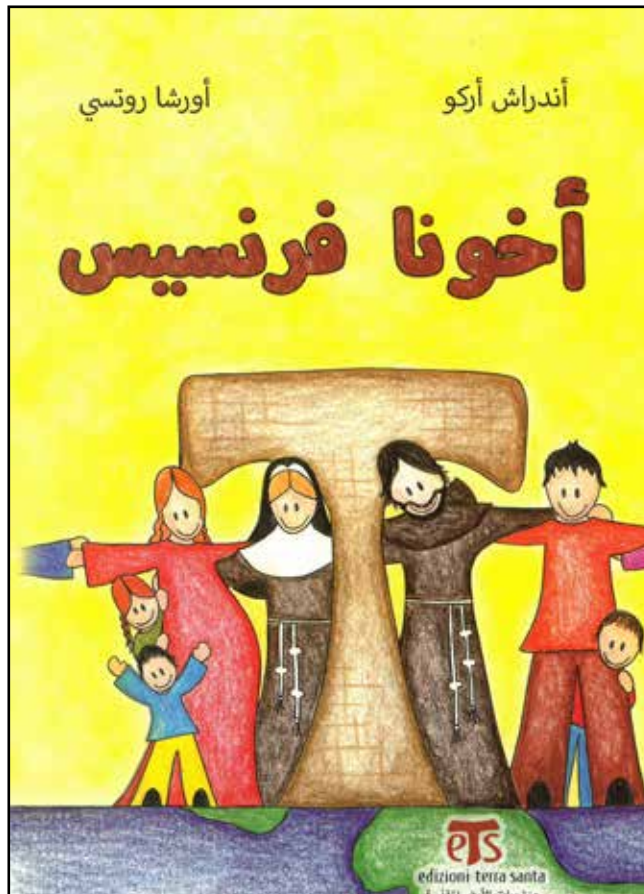
Bogu se neizmerno hvaležen, da mi je bilo dano obiskati to čudovito deželo in mesto mučeništva naših bratov. Hvaležen sem vsem dobrotnikom, ki so mi omogočili to romanje ter prav tako bratom province, ki so mi dali zeleno luč za potovanje. Za mano je čudovita izkušnja, ki me je močno zaznamovala in me bo spremljala vse življenje.

p. Benedikt

Sedmi prevod naše knjige

Pri Fondazione Terra Santa iz Milana je nedavno izšel arabski prevod slikanice p. Andraža Arka in Urše Rožič, ki smo jo izdali najprej pri Založbi Brat Frančišek in ima v slovenščini naslov *Frančišek, naš brat*. Naslov v arabščini si ga lahko preberete sami na priloženi sliki. Knjigo so sredi vojne pripravili naši sobratje Kustodije Svete dežele v Damasku in Alepu za potrebe kateheze in pastorage v Siriji. Po dveh angleških (velika in mala izdaja – obe 2007), italijanskem (Edizioni Porziuncola 2007), španskem (izdaja z dodatkom Frančiškovega romanja v Santigo – Edizioni Porziuncola 2009), nizozemskem (2010) in madžarskem (2017) je to torej že sedmi prevod te slikanice, kar dokazuje njeno kvaliteto in odmevnost. S tem je več kot dvakrat preseženo število prevodov slikanice istih avtorjev *Oče vsem* o Janezu Frančišku Gnidovcu, ki je izšla poleg slovenščine še v makedonščini, hrvaščini in albanščini.

Br. Miran Špelič

I. del

Frančiškani v Novem mestu že 550 let

Minulo leto 2019 smo bratje v kloštru v Novem mestu, na okljuku reke Krke, celo leto skupaj z ljudmi dobre volje obhajali 550 let od prihoda frančiškanov na ta kraj, kjer se danes nahajata cerkev in samostan sv. Lenarta. Vrsto dogodkov se je

odvilo pod vodstvom odbora za ohranitev kulturne dediščine v Novem mestu, pod okriljem mestne občine Novo mesto in našega gvardijana p. Tomaža Hočevarja, ki je seveda tudi član prej omenjenega odbora. Bogu smo hvaležni za vse dragocene predavatelje in slovesnosti, ki so pokazale vrednost in spoštovanje, ki smo ga, vsak na svoj način, odražali frančiškani skozi 550-letno zgodovino. Bralcem Poročil naj bo dano v branje in premišljevanje nekaj besedil, ki so zbrane v

tej številki, kot prvi del; drugi del pa bo objavljen še v naslednji številki.

PREDAVANJA

Najprej so navedeni datumi, naslovi predavanj in imena 5. predavateljev. Žal, zaenkrat nimamo zbranih njihovih besedil. Upamo, da jih bomo mogli v prihodnosti objaviti v kakšni brošuri ali tudi v Poročilih; predavanja so bila na nedeljo po večerni sveti maši:

1. predavanje: nedelja, 13. 1. 2019, dr. Stane Granda: »Frančiškani in mesto«;
2. predavanje: nedelja, 17. 2. 2019, dr. Jože Škofljanec: »Novomeški frančiškanski samostan in province«;
3. predavanje: nedelja, 17. 3. 2019, mag. Mitja Sadek: »Frančiškani in gimnazija v Novem mestu«;
4. predavanje: nedelja, 14. 4. 2019, dr. Matej Hriberšek: »Podoba Novega mesta v Fajdigovi frančiškanski kroniki«;
5. predavanje: nedelja, 26. 5. 2019, dr. Matija Ogrin: »Frančiškanski baročni pridigarji v Novem mestu«.

Vsa predavanja so bila torej v predpočitniškem času in so nekako tlakovala pot jesenski slovesnosti, ki se je zgodila 27. oktobra, le štiri dni pred obletnico. 31. oktober 1469 je dan, ko je bila izdana listina, da lahko frančiškani pridejo na ta kraj, čez slabe tri mesece pa so potem resnično prišli, to je bilo 7. Januarja 1470, ko so bili slovesno umeščeni.

SLOVESTNOST OB IZDAJI LISTINE

Jesensko slovesnost je vodil ljubljanski metropolit msgr. Stanislav Zore, ki je v pridigi povedal naslednje besede (pridiga je objavljena v celoti):

»Dragi ministrantje, pevci in drugi bogoslužni sodelavci, dragi bratje in sestre. Spoštovani p. gvardijan Tomaž Hočevar, p. župnik Krizostom Komar, dragi p. Marko Novak in p. Peter Vrabec, dragi bratje frančiškani. Dovolite mi, da vas pozdravim kot poganjke na mogočem drevesu frančiškanske navzočnosti v Novem mestu, ki se je začela 31. oktobra 1469, ko so se prvi bratje naselili pri kapeli svetega Lenarta.

Zgodovina frančiškanov v Novem mestu je nadvse zanimiva. Sem so prišli kot begunci. Pred Turki so se umaknili preko Karlovca in Metlike. Kako zelo nas to spominja na življenje prve Cerkve, ki se je zaradi preganjanja razkropila in vsepovsod oznanjala besedo (prim. Apd 8,4). Tudi frančiškani, ki so bili v Bosni pod turško oblastjo od leta 1463 naprej, so se morali umikati pred nasiljem, ki ga je izvajala oblast. Danes si težko predstavljamo, kako kruta je bila ta oblast. Pred

časom mi je Marko Semren, frančiškan in pomožni škof v Banja Luki, pripovedoval, da so frančiškani v Bosni v času Turkov doživljali strahotna preganjanja in mučenja. V svoji raziskavi je poizvedoval o mučencih province Bosne Srebrene in ugotovil, da si danes ne moremo zamisliti smrti, ki jo je pretrpel bosanski frančiškan – od vlivanja raztopljenega svinca v usta do natikanja na kol.

Zato lahko razumemo, da so se tako kot prvotna Cerkev tudi frančiškani iz Bosne umaknili na področja, kjer preganjanja ni bilo ali ni bilo tako neusmiljeno. S seboj so nosili evangelij Jezusa Kristusa, ki je bil njihovo življenje in vodilo. Povsod, kamor so prišli, so oznanjali. Preko Karlovca so prišli v Metliko. 31. oktobra leta 1469 pa so prišli v Novo mesto. Meščani so jih sprejeli z veliko naklonjenostjo in od tedaj naprej so frančiškani del Novega mesta, preteklosti in sedanjosti. Meščanom se moramo zahvaliti, da so nas sprejeli s tolikšno naklonjenostjo. Ni bila samo po sebi umevna, kot sprejemanje tujcev nikdar ni samo po sebi umevno. A Novo mesto jih je pred 550 leti sprejelo in od tedaj dalje je zgodovina frančiškanov in Novega mesta prepletena v eno samo zgodbo sožitja v dobro ljudi, meščanov, ki so živeli v tem mestu, in okoličanov, ki so vanj prihajali.

Težko bi se dotaknili vseh področij, na katerih so se frančiškani in meščani srečevali. Stoletja, pet in pol se jih je nabralo v tem času, so bila zaznamovana z različnimi potrebami in odgovori nanje. A nedvomno je vzgojno izobraževalno delova-

nje frančiškanov v Novem mestu eno od pomembnih področij njihove navzočnosti v tem kraju. Novomeška gimnazija je namreč ena od najstarejših izobraževalnih ustanov z neprekinjeno tradicijo na Slovenskem. Ustanovila jo je cesarica Marija Terezija leta 1746. Vodstvo šole so prevzeli bratje frančiškani in pouk je stekel 3. novembra 1746. Začeli so s 66 dijaki. Pater Godfrid Pfeiffer je zapisal: »S to skromno in majceno skupino se je pričel novomeški študij.«

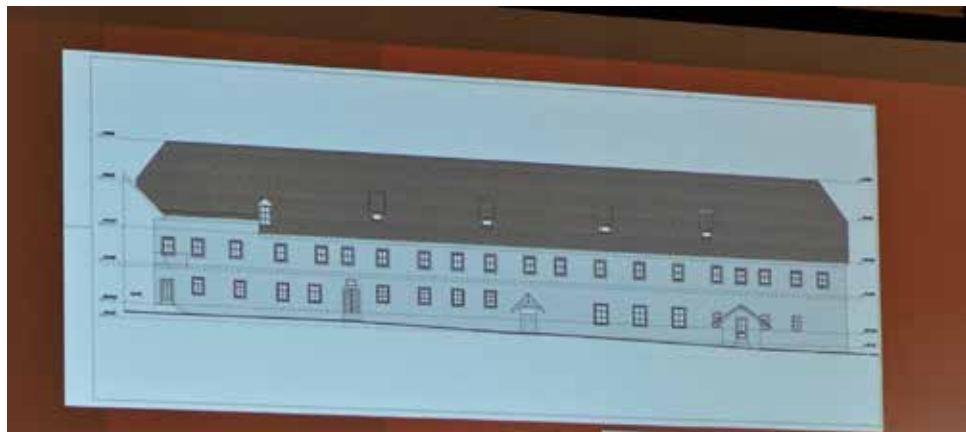
V zgodovini novomeškega samostana lahko bereмо: »Kot izobraževalna in kulturna ustanova je imela gimnazija od svoje ustanovitve dalje izjemno pomembno vlogo v kulturnem, znanstvenem, gospodarskem in političnem življenju Slovencev. Na tej šoli so se izobraževali številni znanstveniki, umetniki in gospodarstveniki, npr. Josip Plemelj, Ivan Tavčar, Oton Župančič, Slavko Grum, Božidar Jakac, Miran Jarc, Dragotin Kette, Marjan Kozina, Anton Podbevšek, Vladimir Lamut, Pino Mlakar, Marjan Mušič, Leon Štukelj in mnogi drugi. Imena, ki smo jih pravkar slišali, in izjemen prispevek, ki so ga ti ljudje podarili slovenskemu narodu, pričajo tudi o kakovosti gimnazije v Novem mestu, s tem pa tudi o kakovosti dela bratov frančiškanov.

Ne morem drugače, kot da se ob tem spomnim današnjih razmer. Tudi danes zasebne izobraževalne ustanove dosegajo izredne rezultate, presegajo povprečje naše države in vendar ostajajo neobdobja za naše oblastnike, ki nočejo sprejeti pravnega reda, ki velja v naši državi, in izenačiti pravic otrok v vseh osnovnih šolah, tako državnih kot zasebnih, in jim nameniti sredstva, ki jim po pravu in pravičnosti pripadajo.

Ob praznovanju 550-letnice prihoda frančiškanov v Novo mesto pa nas nagovarja tudi Božja beseda današnje nedelje, ki nas v prvem berilu pomenljivo opozarja: »Gospod je sodnik, ki ne gleda na slavo osebe« (Sir 3,12). Nasprotno, Gospod stopi k nemočnemu in ga osvobaja, kakor pravi apostol Pavel v 2. pismu Timoteju: »K meni pa je stopil Gospod in mi dal moč, da sem oznanjevanje dopolnil in da so ga slišali vsi pogani. Rešil me je iz levjega žrela.« (2 Tim 4, 16).

Prepričan sem, da tudi prebivalci Novega mesta niso gledali na imena in na morebitne nazive patrov v novomeškem samostanu, ampak jih je nagovarjala njihova pristnost, njihova nenarejena pobožnosti in dobrota, ki je bila v njih.

Enako trdno pa sem tudi prepričan, da tudi frančiškani niso delali razlik med ljudmi, ampak so bili na voljo vsakemu, ki je potrkal na samostanska vrata. Kajti ob kulturni dediščini, ki je pod skrbnim prizadevanjem bratov nastajala v samostanu in okoli njega –

poleg šolstva moramo omeniti še knjižnico, ki je nastajala skozi stoletja in prav tako bogat in pomemben arhiv, ki ga hrani samostan – so bili bratje ves čas dejavni tudi v pastoralni.

Naj v pastoralnem delovanju novomeških frančiškanov omenim zlasti spovedovanje. Cerkev svetega Lenarta v Novem mestu je bila spovednica Novega mesta in okolice. Marsikdo med vami se verjetno še spomni tržnih dni, ko so ljudje prišli v mesto po opravkih, obenem pa so zavili tudi k frančiškanom, da so tam opravili sveto spoved. Tako so domov odhajali veseli ne samo zaradi vsega, kar so opravili, ampak tudi duhovno okrepljeni po zakramentalni milosti, ki jim jo je naklonil Gospod.

V nešteto primerih se je dogajalo to, kar smo slišali v današnjem evangelijskem odlomku. Cestinar je prišel v tempelj, obremenjen s svojimi grehi. Stal je od daleč in še oči ni hotel dvigniti proti nebu. Tolkel se je po prsih in govoril: »Bog, bodi milostljiv meni, grešniku!« Jezus zanj pravi, da je šel opravičen domov, kajti, kdor se ponižuje, bo povišan.

Tako so v polmrak frančiškanske cerkve prihajali ljudje, grešniki, in poklekali v spovednico. Morda se je kdaj pa kdaj med njimi znašel tudi kak farizej, ki se je prišel pohvalit, kako je dober in pravičen, večina pa se je zavedala svoje grešnosti in prosila odpuščanja in odveze za svoje grehe. Vsak izmed njih je doživel, da je Bog usmiljen. In to Božje usmiljenje je vedno zelo osebno, podarjeno človeku, ki se mu odpre. Posameznik doživi veselje ob spoznanju, da je Bog do njega usmiljen, da njega osvobaja njegove grešne preteklosti, da njemu ponuja roko, da bi mu pomagal narediti naslednji korak.

Prav pa je, dragi bratje in sestre, da se danes v svojem premišljevanju ozremo tudi v farizeja. Jezus pravi, da se je »farizej postavil in sam pri sebi molil: 'Bog, zahvaljujem se ti.'« A tukaj se je njegova molitev končala. Samo ta – zahvaljujem se ti – samo to je bila molitev. Samo v teh par besedah se je obrnil na Boga in bil pred njim. Kajti v naslednjem trenutku se je že obrnil sam k sebi in začel peti slavospev svoji dobroti, pobožnosti in pravičnosti.

Priznati moramo, da je vse, kar je povedal, resnica. Farizej ves čas govori resnico. Posti se dvakrat na teden, čeprav je postava velevala enkratni post, desetino daje od vsega, kar dobi, čeprav je postava velevala desetino samo od nekaterih stvari. Resnico govori tudi, ko govori o cestninariju. Ta človek dejansko počne stvari, ki so vredne obsodbe: udinjal se je Rimljanom, ki so okupirali Palestino, zanje je izterjeval davke, pri tem je dobro poskrbel tudi zase in si gotovo ustvaril pomembno premoženje.

Kako je potem mogoče, da je cestninar opravičen, farizej pa je odnesel domov vse, kar je prinesel, kajti ni bil deležen opravičenja. Farizej je iz svoje pravičnosti zgradil zid, ki ga je ločeval od ljudi in od Boga. »Zahvalim se ti, ker nisem kakor drugi ljudje, grabežljivci, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestninar.« Pravzaprav je sam sebi in Bogu pripovedoval, da je boljši od drugih ljudi.

Kako hitro se tudi nam zgodi, da se imamo za boljše od drugih ljudi. Mislim, da sedajle med nami ni nikogar, ki ga ne bi vsaj kdaj obšla skušnjava, da se ozre po drugih in zadovoljno ugotovi, da so slabši od njega. Kolikokrat se nam tudi zgodi, da pridemo iz cerkve, od svete maše, pa se naše misli ne ustavljajo ob Božji besedi, ki smo jo slišali, ob pridigi, ki smo jo poslušali, pa tudi ne ob zahvaljevanju Jezusu za ponovitev čudeža njegove prisotnosti med nami in njegove pripravljenosti, da se nam da v hrano. Ne, ustavljamo se ob tem ali onem človeku. Morda ga celo opravljamo in mu s tem jemljemo dobro ime. In potem se ču-

dimo, da so sadovi svete maše tako borni. Da imamo občutek, da nismo nič odnesli. Kaj pa, dragi bratje in sestre, če se nam dogaja kakor farizeju iz Jezusove prilike? Boga je naredil za občudovalca svoje pravičnosti, sebe je povzdignil visoko nad vse druge ljudi, na cestninarja pa se je ozrl samo s prezirom. Ob vsej vzravnosti in pravičnosti je domov odšel brez opravičenja.

Bratom frančiškanom se zahvaljujem, da so v vseh pet in pol stoletja v Novem mestu sebe in ljudi učili tudi pravega odnosa do Boga in do bližnjega. Učili so jih moliti, kakor je Jezus naučil moliti svoje učence. In Jezus je učencem povedal, da morajo nenehno moliti in se ne naveličati, da morajo moliti ponižno, sicer s svojo molitvijo pred Boga ne bodo prinašali tudi drugih ljudi – in vsaka molitev, v katero ne vključimo tudi drugih ljudi, kar vsega človeštva, je prazna – pravzaprav sploh ni molitev, saj molitev odpira in povezuje, takšna molitev pa zapira in izključuje.

Zgodovinske knjige in razprave ob tej obletnici govorijo o tem, kar so bratje ustvarili vidnega, preverljivega, kar je moč spraviti v knjižnice, arhive in v človeški spomin. Ob tej vidni zgodovini pa se je ves čas odvijala še nevidna zgodovina, tista zgodovina, ki se zapisuje v nebeške anale ter zanjo vedo angeli in vsemogočni Bog, ki pripravlja in podeljuje venec pravičnosti tistim, ki v zvestobi izbojujejo dober boj, dokončajo tek in ohranijo vero.

Naj Gospod z vencem pravičnosti odlikuje naše pokojne brate, nam živim pa daje pogum za boj, za tek, za ohranjanje vere – v nas in v tistih, ki skupaj z nami hodijo pot nebeškega kraljestva. Amen.

Msgr. Stanislav Zore
Ljubljanski nadškof metropolit

POVZETKI PREDAVANJ NA SIMPOZIJU OB 550. LETNICI PRIHODA FRANČIŠKANOV V NOVO MESTO

Dunja Mušič

Novo mesto na prehodu iz srednjega v novi vek

Od ustanovitve mesta na okljuku reke Krke je bilo Novo mesto v vzponu. Prisilne trgovske poti skozi mesto in obvezno skladiščenje blaga so mestu nudile redne dohodke. Na prehodu iz srednjega v novi vek je bilo gospodarsko življenje mesta v največjem razmahu. V tem obdobju je mesto veljalo za središče trgovine na velike razdalje, ki je potekala na severu z nemškimi pokrajinami, na vzhodu s hrvaškimi in ogrskimi deželami in na zahodu z Italijo. Pomembne so bile tudi trgovske poti z Ljubljano in Reko. Po naseljenosti je bilo mesto med največjimi na Kranjskem. Znotraj mestnega obzidja

Johannes Clobucciarich: Novo mesto

ja so bile poleg hiš z vrtovi pomembne stavbe: rotovž, frančiškanska cerkev sv. Lenarta in frančiškanski samostan z lekarno, mestni špital, proštija (škofijski dvorec), kolegiatni kapitelj, kapiteljska cerkev sv. Nikolaja, cerkve (sv. Antona, sv. Jurija, sv. Martina/špitalska), mežnarija, kapiteljska kašča, mlin, komenda nemškega viteškega reda, obrambni stolp, del obzidja sta bili tudi obe mestni čuvajnici. Na Glavnem trgu so stale hiše premožnih meščanov, ki so imele v pritličju odprte arkade. Mesto trgovcev in obrtnikov še ni imelo predmestja, saj je okljuk reke Krke nudil dovolj prostora in varnosti znotraj mestnega obzidja. Živahen mestni vrvež je potihnil v 2. polovici 16. stoletja, ko je Novo mesto prehajalo v vse bolj neugoden gospodarski položaj. Okolico so vse močnejše prizadeli več let trajajoči turški vpadi. Turške vojne so vplivale tudi na varnost in preusmeritev trgovskih poti. Trgovina je propadala in vir prihodka se je omejil na obrt ter dninarska dela. Težišče protiturske obrambe se je z ustanovitvijo Vojne krajine preneslo v Karlovec. Konec 16. stoletja so mesto zajeli številni požari in kmalu zatem še kuga. Med skromnimi arhivskimi viri se je ohranila tudi najstarejša upodobitev mesta, ki sega v začetek 17. stoletja.

Jure Volčjak

Ustanovitev frančiškanskega samostana v Novem mestu in njegova prva desetletja

Na slovenskem ozemlju je v 15. stoletju prišlo do nekaterih pomembnih dogodkov. Leta 1456 umre

zadnji grof (knez) Celjski, leta 1461 cesar Friderik III. Habsburški (1452–1493) ustanovi ljubljansko škofijo in s tem prekine podrejenost večine slovenskega ozemlja starodavnemu oglejskemu patriarhu, Ljubljana je povzdignjena v »odličnejše mesto« (civitas), na Koroškem pride do prvega kmečkega upora (1478). Nova cerkvena oblast v Ljubljani na Novo mesto, ki je ostalo podrejeno oglejskemu patriarhatu, sicer ni imela vpliva, imeli pa so ga Turki, strah in trepet habsburških dežel od 2. polovice 15. stoletja naprej.

Turki so po zasedbi Bosne v letu 1463 začeli napadati tudi kraje na Hrvaškem, Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Zaradi neznosnega življenja je tamkajšnja dokaj številčna skupnost frančiškanov najprej pobegnila na Hrvaško, od tam pa v Belo krajino, kjer so zatočišče našli v Kloštru pri Gradcu v Beli krajini. Ker so jih Turki prav kmalu došli in porušili njihovo belokranjsko naselbino, so frančiškani zatočišče našli v močno utrjenem Novem mestu, kjer jim je cesar Friderik III. Habsburški odkazal novo bivališče, ferentinški škof Andrej, ki je opravljal službo gubernatorja in generalnega vikarja v duhovnih in svetnih zadevah v oglejskem patriarhatu, pa jim je 31. oktobra 1469 podelil cerkev sv. Lenarta v Novem mestu. Novo mesto takrat ni imelo svoje župnije, temveč je spadalo pod župnijo Mirna Peč. V mestu je sicer verjetno deloval mirnopoški vikar ter tudi nekaj bratovščinskih kaplanov.

Frančiškani so v Novem mestu s pomočjo dobrotnikov pridobili nekaj posesti in denarja in si ob reki Krki sezidali samostan in novo cerkev sv. Lenarta. Vse do ustanovitve novomeškega kolegialnega kapitlja 27. aprila 1493 je njihovo življenje bolj ali manj zavito v tančico skrivnosti. Kmalu zatem je med obema ustanovama začelo prihajati do trenj in sporov, saj je škofijska duhovščina frančiškanom odrekala pravice, ki jih je red pridobil od oglejskega patriarha in papeža.

V začetku 16. stoletja se je v Evropi razmahnila nova vera, ki je pustila močne posledice tudi v življenju plemstva na Dolenjskem in v Beli krajini. To so občutili tudi novomeški frančiškani; eden izmed njih je zaradi prevelike gorečnosti pripadnika nove vere leta 1548 celo izgubil življenje.

Janez Weiss

Rodbina gospodov Črnomaljskih pred reformacijo in njena vloga pri ustanovitvi frančiškanskega samostana v Novem mestu

Starejše zgodovinopisje, posebno Schönleben in Valvasor, sta začetke gospodov Črnomaljskih umeščala v 12. stoletje. Danes poznani viri govorijo nekoliko drugače. Prvi poznani posameznik iz Črnomlja izpričan v pisnih virih je Friderik iudex de Tschernembl, tj. črnomaljski trški sodnik, omenjen maja 1251 v spremstvu goriškega grofa Majnharda IV. Taistega Friderika srečamo pozneje v spremstvu koroškega vojvode in kranjskega gospoda Ulrika III. Spanheima in posledično moderna slovenska historiografija uvršča zgodnje gospode Črnomaljske med spanheimsko ministerialiteto. Po fevdalnem kaosu tretje četrtine 13. stoletja so Črnomaljski najverjetneje končali kot goriški ministeriali s posestjo gospostva Črnomelj. Če lahko verjamemo Schönlebnu, se je v 14. stoletju posebno odlikoval Herrandus de Tschernembl, posestnik gradov Postojna, Hašperk, Šteberk in Kravjek, ki že nakazuje večje ambicije rodbine in njeno posestno ekspanzijo. Z izumrtjem istrske veje goriških grofov so Črnomaljski postali vazali Habsburžanov in se skozi 15. stoletje odlikovali kot njihovi zvesti zavezniki, posebno zoper grofe Celjske. Za vzpon rodbine je bil ključen Martin Črnomaljski, ki je opravljal službo deželnega vicedoma, tj. upravitelja knežjega premoženja na Kranjskem. V naslednji generaciji se je odliko-

val Jurij, sin Petra Črnomaljskega, ki je opravljal vrsto pomembnih služb in občasno celo spadal v ožji krog plemstva okoli cesarja Friderika III., med drugim ga je spremljal na romanju v Sveto deželo. Jeseni 1461 je skupaj z bratom Gašperjem in vrsto drugih plemičev iz Kranjske ter Marke in Metlike obranil cesarja Friderika III. pred jezo Dunajčanov in v zahvalni cesarski listini izboljšave grba dežele Kranjske sta Črnomaljska omenjena na prestižnem drugem in tretjem mestu. Jurij je decembra istega leta v štajerskem Gradcu pričal pri ustanovitvi ljubljanske škofije. V službi Habsburžanov so Črnomaljski doživeli vrhunec z imenovanjem Jurija za glavarja dežele Štajerske leta 1479 in ob koncu 15. stoletja spadali v sam vrh vzhodnoalpskega plemstva.

Ženske članice rodbine Črnomaljskih so nam poznane slabše in iz manj zanesljivih virov. V senci vojaške in politične kariere Jurija in Gašperja Črnomaljskih, otrok Petra Črnomaljskega in Uršule pl. Gradner, je bila njuna sestra Elizabeta. Hohe-neck poroča, da je bila Elizabeta poročena dvakrat, s hrvaškim plemičem Janom Snopčanom in z Nikolajem Hmeljniškim (Hopfenbach). Hmeljniški je umrl leta 1438/9 in najverjetneje je bila to Elizabetina prva poroka, drugi mož, Snopčan, pa je umrl pred koncem šestdesetih let 15. stoletja. Otrok iz prvega zakona ni imela, saj je rodbina Hmeljniških izumrla, njihove posesti in grb so posledično dobili Črnomaljski, o drugem zakonu pa nimamo podatkov. Črnomaljski so imeli posesti v Novem mestu že v 15. stoletju in tako gotovo redno prebivali v habsburškem središču Slovenske marke. Kot podpornike frančiškanov jih srečamo leta 1467, ko so skupaj s sorodnikom Andrejem Hohenwartom, nekdanjim glavarjem Metliškega, ustanovili samostan v Kloštru pri Gradcu. Samostan ni bil nikoli dokončan, frančiškani pa so se umaknili v Novo mesto. Prav tam je bila ključna vloga omenjene Elizabete Črnomaljske, ki je že kot vdova kupila osem hiš ter tri vrtove v soseščini cerkve sv. Lenarta in s tem omogočila razvoj samostana. Razprava bo podala kratek pregled rodbine Črnomaljskih do začetka 16. stoletja, se ozrla po njihovih darovnicah cerkvi in pojavnosti v Novem mestu.

Matej Hriberšek

Prvo stoletje novomeškega frančiškanskega samostana v kroniških virih

Kronike so pri raziskovanju tako cerkvene kot tudi posvetne zgodovine nenadomestljivega pomena, ker so zanimive in pomembne ne le za ožje zgodovinsko raziskovanje, ampak tudi za raziskovanje širšega zgodovinskega, civilizacijskega in kulturnega okvirja ter kot take pomembne za celo vrsto drugih znanstvenih disciplin: za umetnostno zgodovino, epigrafiko, sociologijo, kulturno zgodovino, geografijo, etnologijo, zgodovino šolstva, zgodovino medicine, arhitekturo in njeno zgodovino, biografijo, jezikoslovje itd. Posebna vrednost kronik je, da so kot zgodovinski viri lahko tudi osebne, saj v njih pisci dostikrat ponujajo svoja osebna pričevanja o razmerah, dogodkih in ljudeh ter svoje poglede nanje, in kot drugo, pogosto ponujajo ne le zgodovinski, ampak tudi širši kulturni vpogled v geografski ali zgodovinski »mikroprostor« tj. v lokalno zgodovino. Frančiškanski samostan v Novem mestu spada med ustanove, katerih zgodovina je v kronikah dobro in sistematično popisana, zato so le-te dragocen vir za zgodovinsko raziskovanje in si lahko na njihovi osnovi ustvarimo jasno sliko o zgodovini frančiškanov in njihovem delovanju na tem območju od ustanovitve samostana naprej.

Za zgodovino novomeškega frančiškanskega samostana so zanimivi trije kroniški viri.

Prvi vir je ohranjena samostanska kronika v štirih delih, ki jo je od njenega nastanka pisalo vsaj devet piscev; najstarejše obdobje od ustanovitve samostana naprej je popisal p. Godfrid Pfeifer. Kronika, ki je pisana zelo sistematično, pregledno in lepo berljivo, je za obdobje od ustanovitve samostana do leta 1752 ohranjena v dveh rokopisnih različicah.

Drugi vir je v rokopisu ohranjena redovna kronika, ki jo je leta 1777 napisal p. Maver Fajdiga, danes pa jo hrani frančiškanski samostan v Ljubljani. Kronika, ki obsega 1235 strani, presega okvirje slovenskega prostora, saj orisuje zgodovino frančiškanov od prihoda na območje Balkana (Bosne) v 1. polovici 14. stoletja do leta 1777; razdeljena je na tri dele, od katerih je najobsežnejši in najzanimivejši tretji del, v katerem so zbrani in po enotnem principu predstavljeni opisi 15 frančiških samostanov, ki so v 18. stoletju spadali v hrvaško-kranjsko provinco Svetega križa reda manjših bratov reformatov. Frančiškanski samostan Novo mesto je predstavljen kot četrti (str. 739–794).

Tretji kroniški vir za zgodovino novomeškega samostana so skromnejši povzetki in raztreseni podatki, ki so vključeni v natisnjene preglede večjih organizacijskih enot frančiškanskega reda, kot sta na primer *Cosmographia Austriaco-Franciscana, seu exacta descriptio Provinciae Austriae Ord. Min. S. Francisci Strict. Observ.*, ki jo je leta 1740 izdal p. Placidus Herzog, ter *Germania Franciscana seu Chronicon geographo-historicum Ordinis S. P. Francisci in Germania*, ki jo je v dveh delih v letih 1777 (1. del) in 1781 (2. del) objavil p. Vigilijs Greiderer.

V prispevku bodo natančneje predstavljeni omenjeni kroniški viri in njihovi pisci, njihova vsebina in pomen.

Jože Škofljanec

Novomeški samostan in province Reda manjših bratov v 15. in 16. stoletju

Provinca oz. redovna pokrajina je pri moških redovih, ki izhajajo iz karizme sv. Frančiška, tista skupnost, v katero kandidat za redovnika vstopi, se v njej

izoblikuje in živi, provincialna skupnost pa se ga v molitvah spominja še stoletja po smrti. Prve province so se oblikovale že v času sv. Frančiška. Vse od poznega srednjega veka so se meje provinc v večjem delu ujemale z upravno-političnimi mejami, občasno pa tudi z jezikovnimi in naravnimi.

V obdobju od srede 15. do konca 16. stoletja je v prostoru med Donavo in Jadranskim morjem prišlo do več sprememb redovne ureditve manjših bratov sv. Frančiška in s tem tudi meja provinc. Na primeru novomeškega samostana lahko opazujemo vse dejavnike, ki so vplivali na te spremembe.

Že od prvih desetletij reda manjših bratov je znotraj njega prihajalo do različnih pogledov na ubožen način življenja, ki so se občasno razvili v močnejša trenja. V prvi polovici 15. stoletja so omenjene razlike pripeljale do strukturiranja same organiziranosti reda v dve veji. Generalni minister in provincialni ministri so dobili vikarje (namestnike), predstojnike tistih bratov, ki so želeli strožje izpolnjevati redovna pravila (observanti). V nekaj desetletjih so se tako znotraj provinc oblikovale vikarije observantov, ki so leta 1517 ob delitvi reda na konventualce (minorite) in observante (frančiškane) postale samostojne province. Tako je novomeški samostan ob svoji ustanovitvi spadal v observantsko vikarijo avstrijske province, od leta 1517 pa v frančiškansko provinco Avstrije.

Drugi pomembni dejavnik spremembe organiziranosti reda v srednji Evropi so bila turška osvajanja na Balkanskem polotoku in v Panonski nižini. Ob teh osvajanjih so se sprožile selitve velikega dela prebivalstva. Med begunci pred Turki so bili tudi nekateri bratje frančiškani in tisti, ki so se naselili v Beli krajini in nato v Novem mestu, so bili prvi med njimi, ki so pribežali v slovenske kraje. V 16. stoletju je posledično zaradi turških osvajanj prišlo tudi do spremembe meja provinc, saj je avstrijska provinca odstopila nekaj svojih samostanov dvema madžarskima provincama in bosansko-hrvaški provinci. Slednji je bil skupaj z ljubljanskim prepuščen tudi novomeški samostan.

V prispevku se bomo ob predstavitvi dejavnikov, ki so vplivali na vpetost novomeškega samostana v širšo redovno strukturo, osredotočili na življenje samostana znotraj avstrijske province, kot jo je mogoče razbrati iz gradiva iz arhiva omenjene province.

Janez Premk

Stavbna zgodovina najstarejšega dela frančiškanskega samostana

V sklopu obeležitve 550. obletnice prihoda frančiškanov v Novo mesto si posebno pozornost zasluži tudi samostanska arhitektura. Samostan je sicer znan predvsem po najstarejši novomeški knjižnici in kasnejši dozidavi gimnazijskih prostorov. Nastanek samostana manjših bratov v Novem mestu sovpada z arhitekturnimi principi reda, določenimi z Narbonskimi konstitucijami iz leta 1260, vendar prilagojenimi lokalnim vplivom in donacijam mecenov, od katerih so bili bratje večinoma finančno odvisni. Splošni principi gradnje samostanske arhitekture ubožtenih redov, med katere spadajo tudi manjši bratje, so razvidni npr. v omejitvah pri velikosti samostanskih objektov. Arhitektura novomeškega samostana je bila prilagojena urbanizaciji razvijajočega se mesta in željam dobrotnikov, tipična pa je tudi prisotnost lokalnih stavbarjev. Leta 1470 je kostanjeviški opat Tilen bratom izročil starejšo cerkvico sv. Lenarta, dve leti kasneje pa so že sezidali samostan. Ohranjen je izvoren četverokoten samostanski tloris, v katerem je bilo zaradi majhne samostanske skupnosti le 12 celic. V velikem požaru leta 1664 sta bila tako samostanska cerkev kot samostan močno poškodovana, ohranili pa so se zidovi.

ZA KONEC I. DELA:

Glede na pestrost praznovanja, boste v prihodnjih Poročilih mogli še kaj brati o našem praznovanju. Zgodovina nas vedno uči, v srcu budi hvaležnost, hkrati pa nam da moči za naprej. Naj omenil še zadnjo odločitev Mestne občine Novo mesto. Ob letošnjem praznovanju občinskega praznika 7. aprila 2020 bo občina podelila grb Mestne občine Novo mesto prav našemu Frančiškanskemu samostanu za 550-letno delovanje na kulturnem in duhovnem področju. Veselemu dogodku naj dodam še manj veselega. Ista občina, ki nas je nagradila, je tudi zaradi zaprtja mestne jedra za ves promet, zaprla vse dostope do našega samostana s potopnimi valji in s tem močno otežila dostop za najbolj ranljive skupine ljudi (invalidi, ostarele, ki sami ne morejo do nas, naše najbližje in še koga!). Trenutno korona stanje je preprečilo nadaljnje dogovarjanje in usklajevanje. Drugače smo bratje zdravi. Pastoralno dogajanje v minulih mesecih je minilo po ustaljenih tirih. Naj tokrat o nas bolj govori zgodovina, kot sedanjost.

***Pa zdravi ostanite.
Zbral in povezal p. Krizostom Komar***

Pomladni pozdrav iz Kamnika

Dragi bratje,

prijazen pomladni pozdrav iz našega samostana v Kamniku, kjer sem dobil svoj novi dom pretekli ponedeljek, 30. marca 2020. Seveda sem javil g. župniku Luku Demšarju prihod dveh novih faranov, Marije in sebe. Oba sva bila nadvse prisrčno sprejeta v samostanu in župniji. Hvala!

Danes, v četrtek, 2. aprila, smo voščili in se veselili z vikarjem samostana, p. Francijem Seničarjem, ob praznovanju njegovega godu. Zvečer pa nas je prijetno presenetil p. Lavrencij Anžel, ki se je po sedmih tednih vrnil iz bolnišnice. Iz Maribora ga je pripeljal sorodnik Dušan. Pri večerji je bilo tako zbrano kamniško bratstvo – seveda smo mislili tudi na p. Ernesta na Lepem potu. Že dopoldne pa smo pokramljali tudi z bratoma Andrejem in Tomažem na drugi strani Menine planine, v Nazarjah.

Naj te tri priložene fotografije povedo vse: sončni Kamnik; godovanje p. Francija (Marija, p. Franci, p. Pashal, gospodinja gospa Pavla); veselje ob vrnitvi p. Lavrencija.

Vse dobro in Bog živi!
p. Ciril A. Božič

Iz Brezij

Dragi bratje,

upam, da smo v teh dneh in tednih še bolj povezani med sabo v molitvi, v molitvi za naš narod, Cerkev, za vse ljudi ... po naši srednici, besednici, po Brezmadežni Devici Mariji, zavetnici reda Manjših bratov.

Dva meseca pred koncem druge svetovne vojne je p. Otmar Vostner dobil imprimatur, da lahko izda devetdnevno k Mariji Pomagaj. V teh dneh smo jo molili za vse, prav za vse in posnetki so na Facebook-u. Ljudje so hvaležni za molitev in se priporočajo. V času radijskega misijona molimo rožni venec ob petih zjutraj, v živo, ki ga prenaša Radio Ognjišče. V devetdnevnic, ki je prvič izšla pred 75 leti, je pater Otmar zapisal: »Marija Pomagaj je pomagala, Marija Pomagaj pomaga, Marija Pomagaj bo še pomagala.«

Zaključek devetdnevnice pa je tukaj:

Prošnja k Mariji Pomagaj iz sedanjih stisk

Marija Pomagaj! V najtežjih časih se obračam nate: Spomni se, ti, prva med prvimi pregnana s svojega prestola, da si naših src kraljica, pa nam prihiti na pomoč! Pomagaj nam v tej največji nesreči, ko toliko naših bratov in sestra vzdihuje v pregnanstvu in mnogi nimajo več svojih duhovnikov, ki bi jih tolažili v trpljenju, jim delili svete zakramente in jih po tebi vodili k Jezusu.

Priznamo, da smo veliko grešili, drzno smo prelamljali božje in cerkvene zapovedi, hudo žalili presveto Srce Jezusovo in z bogoskrunsko kletvijo sramotili tudi tvojo čast. Zaslužili smo trpljenje, ki nas tare.

Toda glej, Marija Pomagaj, skesano se zdaj obračamo k tebi. Sprejmi nas v svoje varstvo, bodi nam zopet dobra mati! Privedi nas k svojemu Sinu; pri njem nam izprosi milost, da se temeljito spreobrnemo, poboljšamo in ostanemo odslej vedno njegovi dobri otroci; v našem imenu ga prosi, da nam zaradi nedolžnih, pravičnih in svetih skrajša dneve strahot in bridkosti.

Čuvaj našo mladino, varuj nam duhovnike in svojece, tolaži žalostne in obupajoče, pripelji nas kmalu nazaj na svoje domove, brani nam domovino s svojo mogočno roko; daj da spregledajo zaslepljeni, posreduj grešnikom milost spreobrnjenja, umirajočim izprosi srečno smrt. Kot mati nas varuj in vodi iz stisk sedanjega časa, da se bomo zopet zbirali pred tvojim milostnim oltarjem na Brezjah in se ti zahvaljevali za rešitev. Amen.

Oče naš. Zdrava, Marija. Čast bodi.

Sprejmi, Marija Pomagaj, pod svoj plašč otroke naše domovine, naj nam bo varstvo in streha, dokler nevarnost ne mine.

Naj bo v vsakem izmed Marijina drža: »Zgodi se mi po tvoji besedi.«

Naj nas spodbujajo besede apostola Jakoba, da molimo drug za drugega, da ozdravimo.

Mir in dobro ter obilo duševnega in telesnega zdravja vsem,

p. Robert

Pozdrav iz Svete Trojice

Dragi bratje, obveščam vas (že 2x), da je bila v potresu poškodovana trojiška cerkev; na dveh mestih je strop v širini od 2 do 3 cm počil po celi širini cerkvene ladje. Poleg tega so nastale še manjše razpoke. Na ogled je prišel statik *Zavoda za varstvo kulturne dediščine*, da oceni varnost cerkve. Župan Sv. Trojice g. David Klobasa je prevzel vso koordinacijo obveščanja institucij in vodenja potrebnih postopkov. Bodimo povezani v bratstvu in v molitvi.

p. Bernard Goličnik

Iz svetogorskega samostana

V teh prijetnih pomladnih dne se oglašamo tudi bratje iz Svete Gore. Bratje v našem najvišje ležečem samostanu imamo za sabo že dobrega pol leta življenja v novi »zasedbi« po zadnjem kaptlju. Tako je vsak izmed nas že dodobra »udomačen« tako v samostanu in baziliki, kakor tudi pri dejavno-

sti, ki se ji še posebej posveča. V zimskih mesecih, ki so že za nami, se je življenje na Sveti Gori sicer malce umirilo. Postni čas pa je spet začel privabljati vernike na ta kraj milosti, kjer so si želeli pred veliko nočjo očistiti svoje duše v zakramentu sprave in počastiti Svetogorsko Kraljico. Vendar je žal v postni čas za-

rezala odredba o prepovedi vseh bogoslužij. V vsej resničnosti podoživljamo besede iz knjige Žalostink: »Pota na Sion žalujejo, nihče ne pride na praznik...« Tako sedaj živimo, hote ali nehotе posebno klavzuro, se še bolj posvečamo molitvi in tudi drugim delom v samostanu in okolici, ki jih nobenemu ne bo zmanjkalo.

Gvardijan p. Bogdan ima poleg skrbi za samostan in baziliko še skrb za center Tau in svetogorsko restavracijo. Poleg tega pa še velikodušno priskoči na pastoralno pomoč tudi drugod. Tako je med drugim njegova skrb tudi pastorala gluhoslepih. Kakor pa sam zatrjuje, so njegova največja skrb bratje in njihovo dobro počutje. Ekonom p. Benedikt se skoraj vsak dan odpravi v mesto na pošto in v nabavo, da so bratje tudi materialno preskrbljeni. P. Mihael, starosta samostana, je vedno velikodušno na razpolaga za spovedovanje in maševanje; ter tudi vneto skrbi za okolico bazilike. P. Hadrijan kljub bolezenskim tegobam še vedno neumorno vztraja na vrtu, ob tem pa priskoči na pomoč za maševanje in nedeljsko spovedovanje. Br. Ambrož kot zakristan skrbi za lepoto svetišča in bogoslužja, ki ga obogati s petjem. Ob tem se z veseljem posveča tudi skrbi za živali. Tako so na Sveti Gori spet našle svoj dom gosi in koze, ki imajo že podmladek. Konec novembra je v našo skupnost začasno prišel p. Jan, ki je do sedaj deloval v Kanalski dolini. Veseli smo njegovega prihoda in pomoči v samostanu. Prav tako so p. Jana veseli tudi okoliški duhovniki ter duhovniki v goriški nadškofiji, saj jim rad priskoči na pomoč.

Našo skupnost na Sveti Gori pa zelo bogatijo tudi naši sodelavci in pomočniki, ki z nami živijo v samostanu. Sestra Lucija na Sveti Gori živi svoje Bogu posvečeno življenje in z molitvijo ter delom služi Bogu in bližnjemu. Njena skrb je »porta« in prodajalna v njej. Ob tem pomaga še v baziliki, ki jo vsak dan vestno odklepa in zaklepa ter pripravi vse potrebno za mašo. Z njo v sestrskem delu samostana živi tudi ga. Ljuba, ki prav tako pomaga na porti in pri raznih drugih opravilih, ob tem pa je še katehistinja v župniji Kanal. Nepogrešljivi del samostana pa sta tudi Vili in Jožica, ki kljub starosti po svojih močeh pomagata, kjer le moreta. Reportažo o jaslicah, ki jih je Vili s sodelavci naredil v baziliki, ste lahko v januarju tudi spremljali v oddaji Obzorja duha. Sredi meseca oktobra je tudi zaživela naša samostanska kuhinja. Med nas je prišel namreč kuhar Arpad, ki skrbi za to da noben dan nismo lačni. Od oktobra dalje pa za urejenost in vzdrževanje centa Tau skrbi Tomaž Bajec, za upravljanje restavracije na Blaž iz grgarske župnije.

Naše glasilo Svetogorska Kraljica, ki ga prejimate v vaše samostane, pa vas je in vas bo še naprej vsakih nekaj mesecev obveščalo in seznanjalo z vsemi dogodki, praznovanji in slovesnostmi na Sveti Gori.

Svetogorski bratje
(zapisal: p. Benedikt)

Novice z Viča

Vrata cerkve, župnijske pisarne, samostana in Antonovega doma so od 13. marca 2020, ko se je začelo ustavljati javno življenje, zaradi epidemije COVID-19 zaprta. Za osebno molitev so ostala odprta le vrata kapele Antonovega doma. Večina patrov izrednih ukrepov Cerkve in vlade RS na začetku ni dojela kot realnost, ampak šele čez nekaj dni. Vsi smo se morali na novo organizirati, da kljub ukrepom ohranimo stike z verniki, veroučenci ter zakonskimi in drugimi skupinami. Hkrati pa smo vsak dan bolj ugotavljali, da je ta čas tudi priložnost za utrditev in poglobitev redovnega življenja. Tako smo nekoliko prilagodili samostanski urnik in se začeli skupaj zbirati tudi k molitvi večernic. Tretji teden karantene – to je od tihe do cvetne nedelje – pa smo imeli duhovne vaje: nagovori, premišljevanje, skupni rožni venec, adoracija in križev pot so začeli na novo urejati samostansko molitveno življenje.

Kljub temu da veroučne učilnice samevajo in da so parkirna mesta prazna, je vsak izmed nas na svoj način vključen v življenje in delo samostana in župnije: gvardijan in župnik p. Pepi ima poleg rednih nalog prvi stik z verniki, še posebej z ranljivimi skupinami. Ima pa čas tudi za delo na samostanskem vrtu in se je lotil obrezovanja grmičevja. Kaplan p. Boštjan se trudi ohranjati stik z ministranti, birmanci, mladino in študenti prek socialnih omrežij in pomaga ekonomu pri nabavi za kuhinjo ter pri čiščenju oz. razkuževanju skupnih prostorov. P. Tadej je del Antonovega doma spremenil kar v rastlinjak, kjer mu zelo lepo uspevata solata in druga zelenjava. Na vrtu je posadil še več ze-

lišč in na novo uredil vrt s cvetjem. P. Anton ureja vse, kar je potrebno za solidno samostansko življenje. P. Peter pa ne bi bil komisar, ko kljub karanteni ne bi šel vsaj na kolo, da se malo razmiga, kot pravi. Ob omejitvi gibanja le znotraj občine si je pri vodji konzularne krizne celice na Mladiki pridobil potrdilo, ki mu omogoča kolesarjenje zunaj meja ljubljanske občine. Za vsa popotovanja po župniji pa je v času epidemije najbolj prikrasjen p. Zdravko, ki je edini od patrov, ki ostaja redno v samostanu. Najdlje od sobe, kjer še bolj intenzivno zapisuje svoja razmišljanja, njegove noge stopijo le še na samostanski vrt.

Vse nas navdaja upanje, da bo karantene kmalu konec in da bo čas, ki je zdaj v viškem samostanu usmerjen predvsem na Gospoda in služenje drug drugemu, obrodil bogate sadove za celotno samostansko družino in župnijo Vič. Želimo vam blagoslovljene praznike!

p. Boštjan

Pozdrav iz Melbourne

Dragi bratje, lep pozdrav iz Melbourne! V petek, 28. februarja 2020, sva s p. Simonom Petrom obiskala našega nadškofa dr. Petra A. Comensolija. V soboto, 29. februarja, so nas obiskali avstralski bratje frančiškani. Marija je seveda za nas vse pripravila dobro kosilo. Na prvo postno nedeljo pa je p. Simon Peter odgovorno prevzel novo služenje v Melbourne. Želim mu Božjega žegna in moči. Dobre volje mu ne manjka. Pater David je v Adelaidi, pa bo od ponedeljka do petka spet v Melbourne. V petek, 6. marca 2020, sem se odpravil iz Melbourne proti domu. Nadškof in frančiškani me sprašujejo, koliko tednov mi bo prizanešeno, predno nastopim novo služenje. Gotovo se bova 'pogodila' s provincialom tudi v tej zadevi. Prilagam fotografijo s srečanja z nadškofom in z brati frančiškani. Vse dobro in Bog živi!

p. Ciril

Na kolenih

*Vse si nas spravil na kolena
in nemočni klečimo pred tabo, smrtni virus!
Kakor Prometeja si nas prikoval
na črni kamen strahu
in črni orel negotovosti nam kljuje drobovje.
Poljubi so ostali le še za sovražnike,
pred objemi moramo bežati,
obiski so postali prepovedani,
govorimo lahko le še v slušalko in mikrofoni,
druženje je postalo kaznivo,
rokovanje pa smrtno nevarno.*

*Kljub cvetenju in bohtanju narave,
kljub izzivalnemu soncu in petju ptic,
svetlih zvezd in smejoče lune,
kljub očiščenim rekam in pobeglemu smogu
ostajamo priklenjeni v svojih sobah,
zasvojeni zremo v ekrane
in seštevamo črne številke tvojih žrtev.*

*Ti, ki nisi le parazit.
ampak tudi terorist in morilec,
ki se tihotapiš naokrog in čakaš na žrtev
in jo potem narediš za svoje orožje,
kaj hočeš od nas?
Nas hočeš prisiliti,
da te priznamo kot zlobno božanstvo,
da predte pademo in te molimo,
ker smo se odrekli svoji veri v ljubečega Boga?
Nas hočeš osvestiti, da nismo gospodarji sveta in ne
življenja,
ker smo si tako objestno oboje prisvojili?
Nas hočeš umiriti in ozdraviti,
ker smo postali bolniki s pomanjkanjem časa?
Nas hočeš zdesetkati,
ker ne znamo več drug z drugim deliti?
Nam hočeš preprečiti naše dihanje,
da bi lahko spet zadihala Zemlja?
Si morda samo nastavil ogledalo
naši slepi in ošabni sebičnosti,
da bi razmislili, kaj je zares pomembno?
Si nam hotel postaviti meje, ker smo mislili,
da si lahko brezmejno privoščimo vse,
in si nas hotel spraviti narazen,
da bi na novo uzrli sebe, drugega in Boga?*

*Strah me je in drgetam pred teboj,
ker lahko spreminjaš ljudi v hudobne soljudi,
a vseeno verjamem, da so ti dnevi šteti,
ker nisi božanstvo, jaz pa poznam resničnega Boga;
zato verjamem, da tudi proti tebi obstaja zdravilo,
verjamem, da se bomo kmalu lahko zopet objemali,
poljubljali, rokovali in družili;
verjamem, da bodo kmalu oživele naše ulice in trgi
in bodo igrišča spet polna otroškega smeha.*

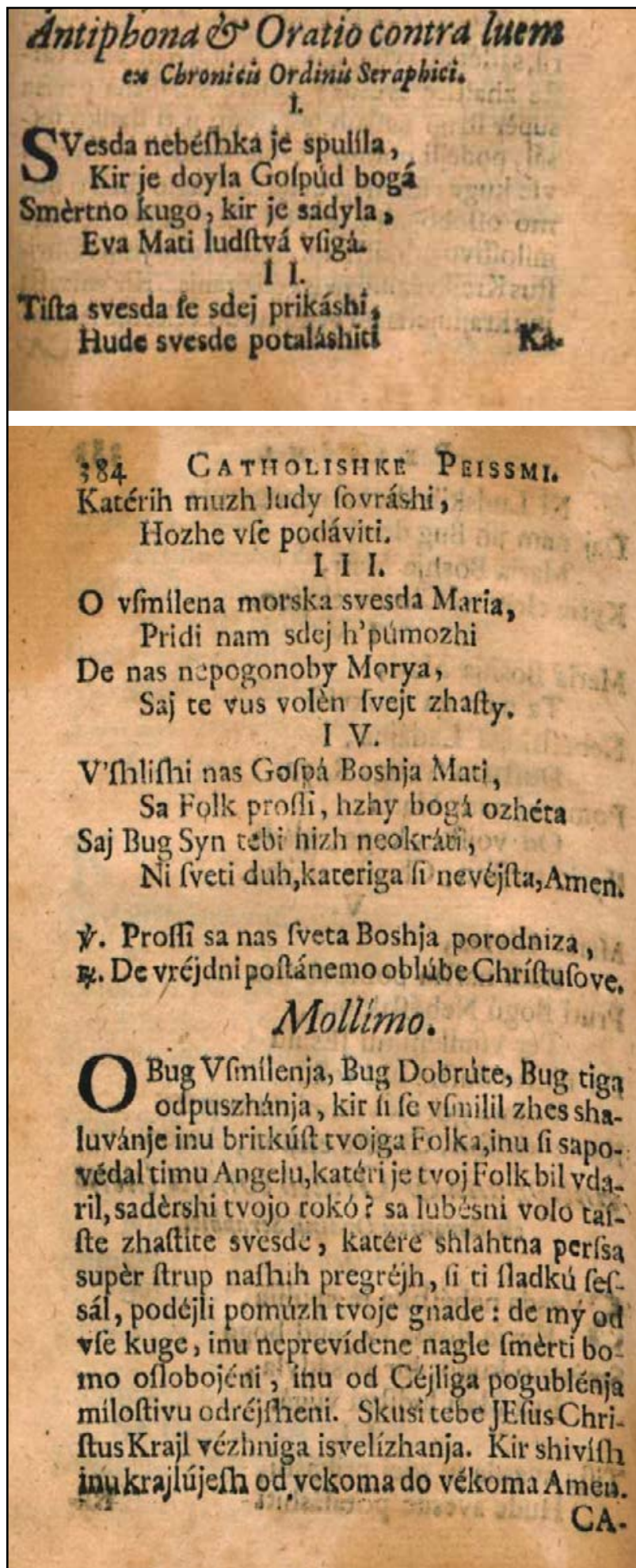
*Le mi bomo morda drugačni kakor poprej:
morda bomo vedeli, da nismo gospodarji sveta,
morda bomo spoznali dragocenost življenja,
morda ne bomo več splavljali otrok in evtanizirali starih
in morda nam bo narava zopet božji vrt!*

p. Pavle Jakop

Molitev proti kugi

Dragi bratje! Dr. Matija Ogrin mi je posredoval čudovit primerek iz naše slovenske frančiškanske zgodovine, aktualen za trenutno situacijo: Antifona in molitev proti kugi iz kronik Serafinskega reda, je v priponki. Gre frančiškansko pesem in molitev, ki jo je objavil v svoji knjigi »Slovstveno izročilo«. V sporočilu mi je zapisal: »Mislim, da ste res lahko ponosni na to starino, ki je še mnogo več: dokument duhovne skrbi za umirajoče skozi stoletja, v največjem tveganju ...« O tem je napisal tudi sestavek za prihodnjo številko Družine – »Slovenci v zgodovini«. Vsem želim blagoslova, zdravja in miru.

P. Andraž

Marija Vnebovzeta

*Marija Vnebovzeta,
s pogledom, zazrtim v Tvojo sveto Podobo,
Te v prosilni molitvi skesani goreče prosimo:
»Varuj nas pred vsako kužno boleznijo
današnjih dni!«*

*Tvoje ljudstvo smo,
obteženo z bremeni grehov in krivde.
Ko dobi Božji opomin novo ime –
rak, korona virus, sars
in druge neozdravljive bolezni,
je v nas boleče priznanje in vedno večja nemoč;
zbegani od sil teme smo jetniki strahu.*

*K Tebi se zatekamo kot otroci k Materi,
pred Teboj obljubljam, da je naša vera
v Tvojo priprošnjo neomajna, polna zaupanja
in hvaležnosti, ker si nas vedno varovala.*

*Na Tvoj oltar so nas naše Matere podarjale
iz svojega naročja; na Tvoje odprte dlani so
odložile
vse svoje bolečine, solze, skrbi in vsa bremena.*

*Varuj tudi nas, bodi nam Mati, ki nikdar ne
zapusti
svojih otrok v bolezni, v nesreči in ob smrtni uri!
Združuj naše roke z vsemi, ki trpijo,
v skupno molitev s svetimi angeli in s seboj!*

*Zaupamo, da pri svojem Sinu Jezusu Kristusu,
našem Odrešeniku, izprosiš nad našo deželo
usmiljenje in blagoslov Vsemogočnega Boga –
tisto milost, ki bo obvarovala našo domovino,
domove, vasi in ljudi pred novo kugo, pred
vojno,
pred lakoto, pred ognjem in nevihtnim nebom.*

*Svoje življenje, svojo dušo in srce
izročamo v Tvoje Brezmadežno srce,
da se v šoli Tvoje svete ljubezni in molitve
učimo ljubiti Boga, sprejemati Njegovo sveto
voljo*

*ter neomajno zaupati v Božje Usmiljenje
in v Božjo previdnost.*

*Po Svetem Duhu nas povezuje in sprejmi
v svojo družino ljubljenih otrok!*

*Marija Vnebovzeta, prosi za nas,
ki se k Tebi zatekamo!*

*Sveti Jožef, sveti Frančišek in sveti Anton,
sveta Klara, vsi Božji priprošnjiki in svetniki,
prosite za nas!*

*Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu,
Kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in
vekomaj. Amen.*

Stanka Mihelič iz Nove Štifte

Dr. Alojzij Kuhar

Zamolčani rodobljub

O bčina Ravne na Koroškem in Prežihova ustanova, Ravne na Koroškem sta izdali in založili publikacijo z gornjim naslovom in v njej predstavili Alojzija Kuharja, moža širokih obzorij: bil je duhovnik, politik, esejist, dopisnik, urednik, intelektualec in velik domoljub. Izhajal je iz »bajtarske hiše«. Živel in čutil je s kmeti, zelo je bil navezan na dom in domače: Lovro Kuhar (Prežihov Voranc), Anza, Gustelj in sestra Ana, ki je umrla stara komaj šest let. Malim kmetom ni bilo lahko, saj so bili le najemniki in dninarji. Družini je leta 1911 uspelo odkupiti najemniško bajto in toliko zemlje, da so redili nekaj glav živine. Ko je to družino kot šolar obiskal poznejši prof. dr. Franc Šušnik, je ugotovil, da je sam pripadal še revnejši družini, saj ni premogla živine, ampak le koze.

Alojzij je bil rojen 18. junija 1895 na Miheljem, gimnazijo je obiskoval v Celovcu, kjer niso smeli govoriti slovensko. Tam je imel nadvse vplivnega prof. dr. Lamberta Erlicha, s katerim sta bila prijatelja do umora Erlicha. Oba sta bila zavedna Slovenca. V takem razpoloženju se je Kuhar odločil za bogoslovje in pozneje za krajši čas bil kaplan v več župnijah. Potem je odšel na študij v Pariz. Po končanem študiju je bil diplomat pri jugoslovanski begunski vladi v Londonu. Kot diplomat begunske vlade je bil na strani zaveznikov, ki pa pozneje niso opravičili zaupanja.

Nekaj časa je Kuhar svaril domobrance in jih nagovarjal, naj bi se vsi združili v odporu proti okupatorju. Pozneje je uvidel, kako so se razmere razpletle, začelo ga skrbeti, kaj bo z domobranci. Iz politike se je popolnoma umaknil in se povsem predal duhovniškemu poklicu. Odšel je v Ameriko, a njegovo srce je ostalo pri starših, bratih in rodni Kotljah, ki jih ni nikoli pozabil.

Velik del življenja je bil oddaljen od rodnega kraja, a povsod je izpolnjeval plemenito poslanstvo božjega služabnika. Bil je doktor političnih ved (Sorbona I. 1929) in zgodovinski ved (Cambridge I. 1949). Bili so vrstniki in rojaki z že omenjenim prof. Šušnikom, prof. Erlichom in poznejšim škofom Rožmanom, ki ga je tudi pokopal.

Z bratom Vorancem sta bila nazorsko različna, a sta bila povezana. Voranc je bratu Alojziju priskrbel za študij knjige iz Ljubljane, on pa je njega zalagal z zdravili, ko je Voranc zbolel. Tu doma se namreč ni dalo

dobiti potrebnih zdravil. Redno sta si dopisovala in sproti poravnavala drobna nesoglasja. Naročal mu je, naj pogosto obiskuje starše. Starše je vikal. Leta 1946 piše materi: »...Sedaj, ko se bližajo Božični prazniki, Vam spet pišem, da Vam in vsej Vaši družini voščim blagoslovljene krščanske praznike in srečno krščansko novo leto.« V pismu se spominja brata Anza, ki so ga Nemci na koncu vojne ustrelili na domačem hišnem pragu. In prosi še neko znanko Tilko, naj v njegovem imenu, ko gre v cerkev, obišče tudi grobove njegovih domačih in znancev. »Žalosten sem, ker sem daleč od doma ... nisem pa žalosten kot duhovnik, saj vemo, kam naša pot pelje ...«

Kuhar je imel v dvorani sv. Cirila in Metoda v New Yorku 28. oktobra 1958 govor in slavil 40-letnico zgodovinskega dogodka, ko so Slovenci dali slovo Avstriji in se odločili za državo SHS. To je bil njegov zadnji govor oz. nastop, saj je naslednji dan umrl. Pokopan je bil 1. nov. 1958. Na tuji zemlji (New York), na božjo njivo ga spremljal in pokopal v blagoslovljen grob njegov prijatelj g. škof Gregorij Rožman. Naslednje leto se je nameraval vrniti domov. Na grobno ploščo so napisali tudi »duhovnik božji«. Oba sta bila plemenita. Voranc je po vojni reševal Hotujce. Po kraju so se širile govorice, da bodo prepovedali bogoslužje, da bodo cerkev podrli in župnika odpeljali. Voranc je zagotovil: »... ne bomo dovolili, da bi podrli cerkev in ne zaprli, tudi župnika ne bodo odpeljali in tudi bogoslužja ne bomo prepovedali, saj ljudje to potrebujejo. Sicer pa se bom jutri o tem v Ljubljani sam pogovoril.« (Zavzel se je tudi za Mohorjevo!). Ko je Voranc zbolel, ga je brat Alojz spomnil tudi na sveto bolniško olje. Ko pa je umrl, je Alojz bratu Gustelju zapisal: »Jaz zase sem prepričan, ljubi Gustelj, in to Ti pišem kot duhovnik, da mu je ljubi Bog pred odhodom dal milost sprave, in da mu je veliko odpustil zato, ker je veliko ljubil in veliko trpel za to svojo ljubezen do našega skromnega ljudstva.«

Na Prežihovi bajti je še vedno pritrjeno na zunanji steni znamenje križa. V tej bajti so živeli različni bratje, a so bili prijatelji.

Dr. Alojzij Kuhar je imel ogromno korespondence. Med pismi je tudi pismo p. Rafaela Ašiča (17. 2. 1945). »P(artizani) so nas prehiteli. Prvi so zbežali v gozd in oklicali vojno. Bili so bolj pripravljeni in do podrobnosti organizirani – kot se je videlo, že več let. Naši so imeli tri možnosti: ali z njimi ali proti njim ali se dati pobiti ... V čem je naš politični greh? Preveč smo zaupali zapadnim zaveznikom. Bilo je mnenje: zdržimo par mesecev – naj stane kar karkoli – potem pridejo Angleži in se jim pridružimo urejeni in oboroženi. In naši fantje bi bili junaki in osvoboditelji. A spricho slabosti svojih varuhov smo bili izročeni svojim sovražnikom – in obljube so šle. Usodna zmota.«

Že dolgo vem, kako so Korošci navezani na svojo zemljo in kako ponosni na svoje vrle može na obeh straneh meje. Tu napisano je moj skromen poklon v tem zapisu omenjenim možem.

*Vič, dec. 2019
p. Zdravko*

»l' abito fa' il monaco« (Habit dela redovnika)

Ker je javno pričevanje lastne posvečenosti: »Redovniki naj nosijo habit ... v znamenje njihove posvečenosti« (c. 669/1).

Ker je znamenje uboštv, saj gre za enostavno oblačilo, ki je za vse enako, brez razlik in modnih nečimrnosti: »Redovniki naj nosijo redovno oblačilo ... kot pričevanje uboštv« (c. 669/1).

Ker habit zagotavlja polno in stalno razpoložljivost v službi, ki so si jo redovniki in duhovniki izbrali.

Ker habit ostaja trajni klic k »svetemu« v svetu, ki na sveto pozablja, kot da bi Boga ne bilo in bi notranje vrednote bile nekaj nepotrebnega in domišljjskega.

Ker je habit uniforma in s tem simbol; nima samo enostavne naloge oblačila, zaradi katere je ena obleka enaka drugi.

Ker je obramba: pred drugimi in pred samim seboj.

Ker ga izpostavlja in s tem zavezuje k skladnosti vedno in povsod (torej živeti redovno, Bogu posvečeno življenje). (Iz samostana Sv. Odrešenika v Jeruzalemu)

Lani je minilo 1150 let od smrti sv. Cirila. Ta učenjak je vse življenje gojil željo po meniškem življenju, ki pa je zaradi različnih služb ni mogel uresničiti. Želel je pa umreti kot menih. Pred smrtjo je naredil obljubo in prevzel meniško ime Ciril. Iz Žitij Konstantina bremo: »...naslednji dan pa se je oblekel v sveto meniško obleko in si nadel ime Ciril in luč k luči pridejal. In v tej obleki je ostal petdeset dni ...«

Znana s. Emanuela Žerdin deluje v hospicu. Med drugim pravi o redovni obleki: »Kakšna svoboda je zame redovna oblekla, saj ljudi že s svojo pojavnostjo spomnim na Boga.«

In naš župljan dr. Drago Čepar: »Tudi jaz imam rad, da duhovniki in redovniki tudi z oblačilom pričujejo. Spomnim se, da ko smo imeli z najstniki in socialistično šolo apologetske razprave o veri, je bilo res osvežilno in spodbudno, in je dokazovalo več kot vsi verbalni dokazi, ko smo v mestu na ulici srečali redovnika, redovnico ali duhovnika v uniformi.«

Ko grem v podružnično cerkev maševat v habitu, je mnogim zelo všeč, kakšen pa je v zadregi ob srečanju. Po večini pa vsak rad odzdravi, in to navado imam, da tudi mlajše pozdravljam. Seveda je kontrast, ko pride redovnik pred oltar oblečen, kot se za bogoslužje spodobi, nekateri verniki pa pridejo na pol goli, brez čuta, kaj je primerno za cerkev in kaj za na plažo. Nekateri frančiškovi bratje se rešujejo s kapuco. Sv. Anton Padovanski bi rekel, da lažejo Bogu in ljudem.

»Papež je vedno nosil talar. Tudi Vi ga morate.« Tako je »naročil« papežu Benediktu XVI. prejšnji drugi tajnik papeža Janeza Pavla II.

Naš gost fra Alessandro, odlični pevec, nam je na dnevu province zatrjeval: rad sem frančiškan ..., treba je moliti, nositi habit ...! Pravoslavni duhovniki in redovniki pa sploh niso prepoznavni brez redovne obleke. Nam je pa tako odveč. V samostanu vedno težje srečaš redovnika.

Od zgubljenega raja dalje čuti človek potrebo po obleki, tudi zato, da se izpriča kot človek. Obleka je značilna za položaj, ki ga ima človek v družbi. Po liturgični obleki se duhovnik, ki opravlja daritev, razlikuje od ljudstva, ki se udeležuje bogočastnega opravila. Bo tudi v onostranskem življenju potrebna obleka? Vstali Zveličar odpira pogled v skrivnostni svet. Skozi štirideset dni se je prikazoval vsakokrat spodobno oblečen. Magdalena ga je prepoznala kot vrtnarja, učenca na poti pa kot popotnika. In Marija? Bernardka jo je videla v »lepi« obleki. In apostol Janez:

»... velika množica ... stali so pred Jagnjetom ... ogrnjeni v bela oblačila ...« (Raz 7, 9-14).

p. Zdravko

Naborna vojska

(»Vojaški noviciat«)

O predlogu za naborno oz. obvezno vojsko imamo različna mnenja za in proti. Eni menijo, da je potrebna zaradi vzgoje mladih fantov, ki se predolgo zadržujejo, brez resnih naporov, v naročju, recimo, družine. Če bo program domišljen in vsebinski, bo vsekakor koristen, da mladi dozoriijo v zrele osebnosti in se navadijo tudi na napore, ki so povezani z življenjem. Torej gre za neke vrste noviciat, ki naj bi se občasno ponovil. To bo lažje sprejemljivo, če bomo deležni pravega domoljubja, ki si ga bomo znali osmisлити tudi z dodatnimi naporji, ki ga naj bi privzgojili tudi pri naši mladini.

Nam, ki smo še služili redni vojaški rok, ni škodil. Le časa je bilo škoda. (Dve leti s tremi meseci popusta, daleč od doma v Črni gori v nacionalno mešani družbi, pod srbsko oblastjo ... Danes bi najbrž kdo pomislil kar na samomor. Obiskov nismo imeli, telefonov tudi ne, vzdrževali pa smo redno pošto in smo se navadili pisati pisma. Na mizi je bila hrana za vse enaka, brez izbire, seveda brez vsake malice. Bilo je tudi zabavno. Slovenci smo bili v večini, saj smo bili specialna planinska pešadija, pa smo si drznili zapeti po naše »Regiment po cesti gre ...« in na sveti večer tudi Sveta noč.)

V davni preteklosti so se naši predniki vedli samozaščitno, npr. graščaki so s hlapci in vitezi varovali svojo posest in podložnike, od katerih so bili hočeš nočeš tudi odvisni. Ob prometnih cestah so nedaleč od glavnih gradov, zgradili manjše dvore, kjer so bili opazovalci (predstražniki). To je bilo v času turških roparskih napadov zelo pomembno. Znani so številni tabori in obzidja. Iz tega obdobja imamo največ gradov ob rekah Krki, Kolpi, Sotli, Savinji (bili so stražarji pred Obri, Turki in Ogri).

V vojsko seveda nihče ni rad šel. Izmikali so se in skrivali, zato so jih lovili, podkupovali, pretentali z zvi-

jačami ... Ljudje so vedeli, da se jih le malo vrne in še ti pogosto kot invalidi ali bolniki. L. 1771 je prišlo do splošne vojaške obveznosti, ki je bila doživljenjska vse do leta 1802. Tedaj je bilo določeno 10 let in leta 1811 (Napoleonov čas) so rok podaljšali na 14 let in leta 1845 zmanjšali na 8 let. Tako je veljalo do l. 1866. Tedaj pa so zopet znižali na 3 leta, kar je veljalo do leta 1914. Veliko žrtev so zahtevali turški roparski vpadi, kmečki upori, v času Ilirskih provinc in vojni med avstrijsko-italijansko vojno l. 1848. Tedaj so se posebej izkazali slovenski fantje v slovenskem pešpolku. Dobili so osem zlatih in 57 srebrnih medalj. Radecki se je vedno odkril, kadar je jezdil mimo tega polka.

Seveda so soldatje tudi prepevali. Ni točno znano, kje in kdaj je katera pesem nastala. Pesem Le vkup, le vkup, uboga gmajna naj bi bila iz časov kmečkih uporov. Oblaki so rudeči, kaj nek' pomenijo iz časa avstrijsko-italijanske vojne, prav tako pesem Pobič sem star šele osemnajst let Ali pesem Na nebu zvezde se vajo, na vasi fantje pevajo. V kronikah beremo, da so v prvo svetovno vojno naši fantje šli navdušeni, misleč, da se bodo po nekaj tednih vrnili kot zmagovalci. Ko so postali lačni, je navdušenje hitro splahnelo. Take vojne, s tolikimi žrtvami svet še ni poznal.

Kakor koli že, vojaki so krepili pogum tudi s pesmijo, zato pravimo »bojne pesmi«. Pesem vpliva na čustva in človeka dvigne. Tudi na predvojaški smo prepevali. Danes pa je petje zamrlo na vasi, v gostilnah in tudi pri vojakihi. Morda pa bo na novo prebujena slovenska naborna vojska zopet pela. Prav pesem Gor čez izaro, gor čez gmanico je »rešila« iz turške ječe janičarja in Miklovo Zalo.

p. Zdravko

Stanko Cajnkár

Spomin ob 120-letnici rojstva

Duhovnik, profesor in pisatelj Stanko Cajnkár se rodil 25. aprila 1900 v župniji Sv. Tomaž pri Ormožu. V družini je bilo enajst otrok. Stanko je bil prvorojenec. Spoznal je trdo kmečko delo, kar je opisal v knjigi »Križnarjevi«. V svojih delih je velikokrat opisoval življenje takratnega kmeta. Gimnazijo je začel v Mariboru, nadaljeval na Ptuj, kjer jo je tudi končal. Bogoslovje je študiral v Mariboru. Po novi maši je, kratek čas, deloval kot kaplan v Vuzenici. Študij je nadaljeval v Parizu, ga uspešno zaključil, se vrnil v Maribor, kjer je postal docent bibličnih ved. Ko se je začela druga svetovna vojna, se je umaknil v Ljubljano oziroma v Trst in v Košani opravljal dušnopastirsko poslanstvo do leta 1944.

Po vojni je imel različne službe: duhovniško, vzgojiteljsko, profesorsko; urejal je revijo Nova pot, Bogoslovni vestnik in za Finžgarjem prevzel še uredništvo Mohorjeve družbe. Kot pisatelj je bil bolj mislec kakor umetnik. Umetnost mu je pomenila pot do umevanja življenja. To je izrazil takole: »Borim se za neko jasno in svetlo smiselno sveta in človeškega dogajanja. In vem, da vsega tega ni brez velike in močne dobrote, brez ljubezni, ki prestavlja gore vsakdanjih trpkosti in zablod.«

Tega spoznanja se je v življenju vedno držal in prav njegova dobrota in potrpežljivost sta mu je odprli marsikatera vrata. Tako je tvegala pot v Beograd, da je branil obstoj Teološke fakultete; med lokalnimi veljaki pa je reševal Mohorjevo družbo, ki je bila prav tako v nevarnosti. V svojih nastopih ni bil nikoli žaljiv. (To pa je vrlina, ki današnjim strankarskim veljakom močno manjka.)

Napisal je vrsto knjig, v katerih poje hvalnice kmečkemu delu in življenju, kmečki družini, ki naj živi tudi z resnico, pravico in lepoto. Knjiga Misli o svetopisemskih knjigah je zanimiva (meni osebno najbolj všeč!), posebej zanimivo, kako razlaga prve strani Sv. pisma in Pismo Rimljanom. Zanimivo pravi, kako sta si podobni Knjiga sodnikov in »plemenska zveza« naših prednikov. Napisal je obširen pregled dela II. vatičanske cerkvenega zbora.

V izjavah ali v intervjujih ni nikoli ozek, saj se je vedno izrazil tako, da se je izognil oz. je presegel trenutne, kratkotrajne situacije. Tudi Cajnkár je bil samo človek in je v šali izrazil prizadetost, npr. ko so nekateri njegovi slušatelji postali redni profesorji, je on bil vedno le »izredni profesor«. Torej nekaj izrednega. Ko je postal častni kanonik mariborskega stolnega kapitlja, je v zahvali v šali povedal, da bi »mogel tudi brez te časti umreti«. Ko je na pogrebu govoril v slovo prof. Miklavčiču, je prav tako poudaril, da rajni ni bil deležen posebne časti, razen, da je bil aktualni dekan, pa še to »čast mu je Gospod za polovico skrajšal«. (Miklavčič je umrl zaradi kapi sredi mandata).

Nekateri študentje so prof. Cajnkárja podcenjevali (ker so imeli sebe za bolj pametne), meni pa je ugajal, saj je tudi v eksegezi evangelijev našel mesto za kakšno duhovito pripombo. Prav zato mu posvečam teh nekaj vrstic.

p. Zdravko

Sveto pismo – knjiga knjig

»Sveto pismo je kot nebo. Čim dlje časa ponoči gledamo v nebo, tem več zvezd opazimo. Čim pogosteje beremo Sveto pismo, več življenjskih smernic v njem odkrijemo« (slavni ruski pisatelj Dmitrij Merežkovski). In ko se je na koncu življenja spraševal, kaj je naredil pomembnega v življenju, je bil odgovor jedrnat: »Bral sem Sveto pismo!«

Sveto pismo je najdragocenejša knjiga, saj odgovarja na najtežja vprašanja našega bivanja. To je najbolj razširjena knjiga, saj je prevedena v neštete jezike. Zakaj? To je knjiga načel, nadvse važnih. Človeka postavlja v pravičen odnos do najvišjega bitja, do Boga. Daje načela, ki urejajo temelj človeškega sožitja, in ureja odnose med ljudmi. Kočno daje človeku tolažbo in oporo v trpljenju, v preizkušnjah in zlasti v smrti. Sveto pismo je neizčrpno v svoji večni veljavni življenjski modrosti. Je knjiga, navdihnena po Svetem Duhu, in zato vedno sodobna, pred tisoč leti enako kakor pred sto leti ali danes. Središče Svetega pisma pa je Kristus. Švedski pisatelj Avgust Strindberg je ob koncu življenja pritiskal na srce Kristusov evangelij in dejal svoji hčerki: »Samo v tej knjigi je resnica!«

Sveto pismo je po vsebini silno napeta knjiga, saj sta v njej zajeta začetek in konec sveta. Posebno dramatično so opisani dogodki iz Jezusovega življenja, še posebej njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. Sveto pismo pa nam odpira pogled tudi v prihodnost, ko bo prišel On, ki o sebi trdi: »Ne boj se! Jaz sem Prvi in Zadnji in Živi. Bil sem mrtev, in glej, živim na veke vekov in imam ključ smrti in podzemlja« (Raz 1,17-18). Sveto pismo je knjiga našega Stvarnika, ki odkriva

skrivnost o človeku, zgodovini in nastanku sveta. V njem nam Bog razodeva, kaj je že storil za nas, prav tako pa razkriva tudi načrte za prihodnost in hkrati svari ter daje obljube. Govori o človekovem grehu in božji pravičnosti, o božjem klicu Abrahama in o tem, kako je po očakih in prerokih razodeval svoje usmiljenje in klical ljudi na pot pravičnosti; kako je po prerokih ljudi tolažil in opogumljal v boju za čistost vere in božje službe, o boju človeka z Bogom v molitvi, npr. v psalmih in Jobovi knjigi, in o modrosti, ki izhaja iz vere. Bog se je Izraelcem predstavil: »Jaz Jahve, tvoj Bog, ki sem te izpeljal iz egiptovske sužnosti.«

Mnogi vidijo vzrok za razkroj naše družbe v odvratanju ljudi od tega Boga in njegovih zapovedi. »Kjer božja volja – kakor je zapisana v desetih zapovedih – nima več brezpogojne veljave, tam naredi človek sam sebe za boga, za gospodarja nad življenjem in smrtjo. Tam je od Boga dan red o zakonu, družini in državi prepuščen samovolji posameznika, zato je nujno, da propade. Če hočemo to preprečiti, moramo tudi danes, najsibo »prilичno ali neprilичno«, oznanjati zapovedi tega Boga in zahtevati, da se izpolnjujejo. Njegova avtoriteta se ne sme v ničemer zoževati« (Velja za vsak dan, str. 13).

Presenetljivo je videti, kako je človeško življenje opisano v Svetem pismu na način, ki je po eni strani podoben opisu v današnjih sredstvih obveščanja, po drugi strani pa se od njega razlikuje. Podoben je v tem, da smo že od začetka Prve Mojzesove knjige postavljene pred lepoto sveta in človeka, pa tudi pred človeško revščino, kot so prevara, boji, bratomor, razuzdanost, zmeda. Toda Bog je zvest! Sveto pismo je namenjeno nam, zato ga je treba pozorno brati in poslušati. Najsvetejše vidimo in ga uživamo, Sveto pismo pa beremo in poslušamo. Ne rešuje vseh vprašanj, rešuje pa najtežja. Do Svetega pisma moramo imeti nadvse spoštljiv in pozitiven odnos in ga brati z odprtim srcem, saj je to pismo našega Očeta, ki se nam razodeva v vesti, v stvarstvu, najbolj pa prav v razodeti knjižni besedi in še posebej Besedi, ki je meso postala.

Nemški pesnik Heinrich Heine se čudi Svetemu pismu in pravi, da je v Svetem pismu celotna drama človeštva: »Kakšna knjiga! Velika in široka kot svet, zakoreninjena v globinah stvarstva in segajoča v sinje skrivnosti sveta. Sončni vzhod in zahod, obljuba in izpolnitev, rojstvo in smrt, celotna drama človeštva. Vse je v tej knjigi. To je knjiga knjig, Sveto pismo.«

p. Zdravko Jakop

P. Filip (Franc) Rupnik O. F. M.

Vpismu Galačanom apostol Pavel našteva sadove Duha. Takoj za ljubeznijo postavi veselje (Gal 5, 22), kakor bi hotel reči, da ljubezen rojeva veselje in podarja bližino Boga. Naša duhovna izkušnja to potrjuje: bližje kot smo Bogu, bližje smo človeku in več pristnega veselja je v nas. Taka bližina je bila življenjska drža p. Filipa, zato razumemo, zakaj si je zlato in biserno mašo izbral enako geslo: Srečen tisti, ki najde svoje veselje v Gospodu. Filipovo veselje in njegova duhovitost sta kazala na Božjo bližino in na ljubezen do ljudi. P. Filip je znal poleg vseh tegob, ki mu jih je prineslo življenje in poleg vseh obveznosti, ki jih je imel, ohraniti veselo, velikodušno in iskreno srce. V p. Filipu ni bilo nobene zvijače. Bil je dobrodušen, zato mu je srce samo od sebe pelo veselo pesem. Veselje ima to moč, da pošlje luč in svetlobo v globino človeškega srca. To moč veselja smo občudovali pri p. Filipu. V njem ni bilo teme in za nas je bil vse do konca veselje svetlobe. Ko se je smejal, je bil še posebej pravo sonce za vse okoli njega. Smeh je glasba duše in glasba Filipove duše je bila lepa.

P. Filip se je rodil 8. februarja 1931 v Breznici pri Žirih kot drugi otrok z rojstnim imenom Franc v kmečki družini z devetimi otroki. V otroštvu mu je oče večkrat rekel: 'V Gorico boš šel študirat'. To je pomenilo semenišče.

Leta 1939 so se z Žirovskega ali iz Italije preselili v Jugoslavijo, v Oslico. Potem je prišla vojna, ko se o študiju ni govorilo. Prvi povojni osliški župnik Ferdin je leta 1945 oznanil, da bo odprto škofijsko malo semenišče. Kljub zatirjevanju staršev, češ, »saj si že prestar«, je v semenišče vstopil leta 1946.

P. Filip je v Ljubljani obiskoval brata Cvetka, ki je odšel k frančiškanom. Redovno ime njegovega brata je bilo Leon. Ob obiskih se je p. Filip navzel frančiškovega duha, že prej pa tudi od mame in sorodnikov, ki so bili tretjeredniki.

Leta 1948 se je frančiškanom pridružil tudi sam. V prošnji za sprejem je napisal: »V sebi čutim milost redovnega poklica«. Pred leti mi je zaupal: »Vedno sem bil srečen redovnik. Povabilo od zgoraj je bilo močno. Naša družina je bila blagoslovljena z duhovnimi poklici. Poleg mene in Leona še brat Simon, ki je odšel h kapucinom!«

Po petem razredu 7. ali »uršulinske« gimnazije je sledil enoletni noviciat v Novem mestu in znova gimnazija v Ljubljani do mature leta 1954. Po odsluženem vojaškem roku je študiral teologijo v Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen po četrtem letniku leta 1959.

Najprej je bil nastavljen v Kamniku. Ker je že pri vojakih obolel za tuberkulozo, je po zdravniškem pregledu takoj odšel za pol leta v bolnišnico na Golniku. Od tam leta 1962 na Sveto Goro pri Gorici, kjer je pomagal pri spovedovanju, po treh letih je bil nastavljen v Strunjan za župnika. Po šestih letih je bil imenovan za magistra novincev. To službo je devet let opravljal v samostanu na Kostanjevici. Rad je bil magister in v enem izmed najinih pogovorov mi je rekel: »Ponosen sem na svoje novince!« Leta 1980 je postal narodni voditelj Frančiškovega svetnega reda in za šest let odšel v Kamnik. Nato je bil za štiri leta nastavljen za predstojnika na Sveto Goro. Od leta 1986 do leta 1995 je bil rektor romarske cerkve na Svetih Višarjah, nato je bil ponovno triletno obdobje župnik v Strunjanu. Leta 1998 je odšel za sedem let v Avstralijo, v Sydney, kjer je deloval med izseljenci. O tem obdobju je rad pripovedoval anekdoto: »V bližini Merrylandsa je bila italijanska cerkev, kjer so izgubili svojega duhovnika. Tamkajšnji Italijani so nekega dne prišli naokrog in rekli, da so slišali, da je tu 'en Filipinec, ki govori italijansko'. 'Ne,' sem rekel, 'ne Filipinec, pač pa Filip in res govorim italijansko'. Pa smo se dogovorili, da vsako drugo nedeljo mašujem pri njih!«

Od leta 2005 do 2014 je bil rektor romarske cerkve pri Novi Štifti pri Ribnici. Zadnjih šest let je preživel na Kostanjevici. »Tako kot povsod je tudi tukaj veliko dobrih ljudi«, je o Kostanjevici rekel p. Filip in dodal: »Se čuti, da je Primorska res sončna!«

Pogosto je bil nastavljen v skupnosti, ki so skrbele za Marijina svetišča. P. Filip je to takole komentiral: »To, da sem bil lahko vedno blizu Marije, je gotovo velik Božji dar in velika milost. Jaz vedno čuvam Njo, Ona pa gotovo tudi mene.«

Na vizitaciji sem mu dejal: »P. Filip, v primerjavi z drugimi brati ste bili velikokrat prestavljeni!« On pa je odvrnil: »Ah, jaz sem kot tisti maček, ki vedno pade na noge, kakorkoli ga vržeš. Če boš spoznal, da sem

kje potreben, rade volje grem kam drugam! Pomembna je korajža in ljubezen do ljudi. Če imaš rad ljudi, ti ne bo težko iti kamor koli in tudi ne delati med njimi. Osnovno je, da imaš človeški, prijateljski odnos, zanimanje in razumevanje, to je najbolj potrebno.»

Na vprašanje, katero obdobje njegovega duhovniškega in redovniškega življenja je bilo najlepše, je odgovoril: »Nekaj posebnega je bilo, ko sem bil nastavljen samo za Frančiškov svetni red v Sloveniji! Bival sem v Kamniku, a sem bil ves čas na poti. Obiskoval sem bratstva. Prekrižaril sem vso Slovenijo od Prekmurja, preko Štajerske, Gorenjske, Dolenjske, do Primorske ... Bratje v samostanu so mi za šalo rekli, naj nalepim svojo sliko na vrata, da se bo vsaj vedelo, kdo naj bi v tisti sobi stanoval!

Zelo rad sem bil duhovni asistent Frančiškovega svetnega reda. Tako sem lahko naredil nekaj dobrega

za Cerkev. Molil sem za ljudi, da bi se z večjim žarom oklepali evangelija po Frančiškovem zgledu. Imel sem rad Frančiškov svetni red in tudi lastno bratsko skupnost.»

Pater Filip je bil pristen in preprost Frančiškov brat. In predan. Zadnje čase sem ga pogosteje kot sicer spraševal kako se počuti. Običajno je odgovoril: »Tudi bolezen je koristna. Svojo bolezen doživljam kot duhovne vaje.«

»Ali imate kakšno sporočilo za brate v provinci?« sem ga vprašal na zadnjem obisku letos januarja. Rekel je: »Naj zares verjamejo, da jih Bog hoče tam kjer so. Naj se zavedajo, da bodo srečni samo takrat in v tistem, kar je zanje izbral Bog. Naj delajo in se žrtvujejo. Naj potrpijo. Vsak od nas lahko povsod kaj dobrega naredi.«

Prepoznavni znak p. Filipa je bila dobrota. Dobrota pomeni prelivanje lastne duše v duše drugih. To prelivanje je p. Filip obvladal. Zaradi dobrote mu je bilo lepo živeti in je ostal v srcu otrok, ki verjame v ljubezen ljudi in v plemenito v njih.

P. Filip je rad spoznaval nove kraje in nove ljudi. Verjamem in upam, da se sedaj veseli nebes, ki so neskončno lepša od vsega kar je tukaj občudoval. Na vizitaciji mi je rekel: Žalujem za mladostjo! P. Filip, verjamem, da sedaj uživate mladost po kateri ste hrepenele. Papež Frančišek je napisal knjigo z naslovom: Bog je mlad. Mlad pa ni samo Bog, ampak vsi, ki jih Bog sprejme v svoj večni objem. P. Filip, v tej mladosti večnosti ne pozabite prositi Vsemogočnega tudi za mladost naše province in izrekati naravnost v Božje srce prošnjo za nove duhovne poklice.

Novomašno geslo p. Filipa je bilo povabilo: Molite, bratje... Odzovimo se njegovemu vabilu. Molimo za p. Filipa, da se bodo v molitvi še naprej dotikale naše duše in da se bomo v vsaki molitvi spomnili in se zahvaljevali za vse, kar smo si pomenili.

Zahvaljujem se vsem, ki ste v njegovi onemoglosti za p. Filipa lepo skrbeli. V imenu Slovenske frančiškanske

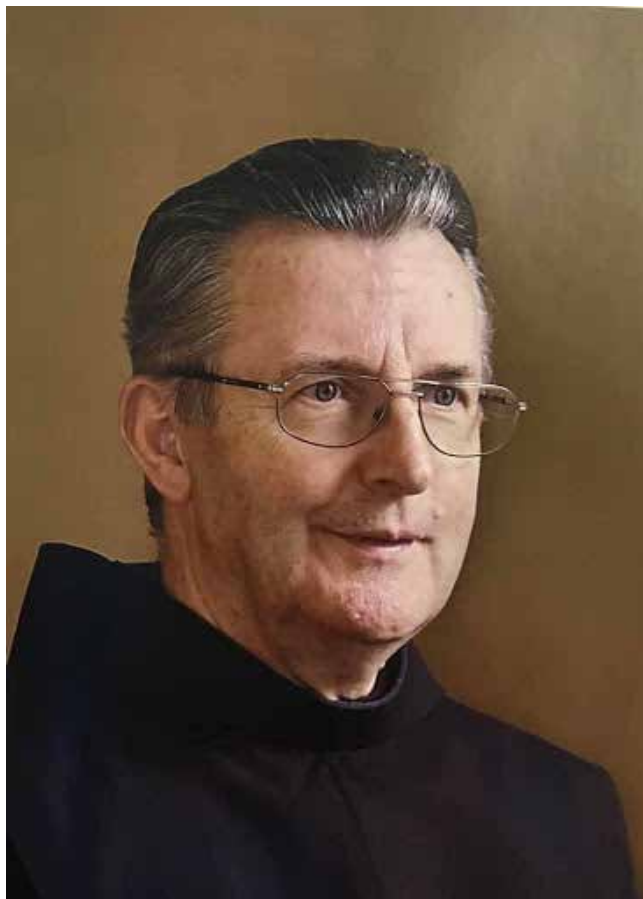
provincie izrekam vsem sorodnikom, ki ste vsi do zadnjega p. Filipu neskončno veliko pomenili, iskreno sožalje. Vsem, ki žalujemo za njim, pa je v tolažbo Jezusova beseda: »To je namreč volja mojega Očeta, da ima vsak, kdor gleda Sina in veruje vanj, večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan« (Jn 6, 40).

p. Marjan Čuden

Fotografije s pogreba + p. Filipa si lahko ogledate na spodnji spletni povezavi:
<https://photos.app.goo.gl/J398Joq1quK87DAD6>

P. dr. Leopold (Andrej) Grčar, frančiškan

Mnogo ljudi je ob slovesu p. Leopolda naši slovenski frančiškanski provinci izreklo sožalje. »Bil je milina in ljubezen v človeški podobi... Bil je luč... Njegove besede so vlivale pogum... To je bil svet pater...« so rekli.

P. Leopold je bil s srcem in dušo zagledan v Jezusa, v Marijo, v sv. Frančiška in v jaslice. Zagledan pa je bil tudi v človeka. V enem izmed najinih pogovorov mi je dejal: »Ljudi je treba lepo sprejeti. Posebej v spovednici je potreben prijazen sprejem, saj so ljudje vedno bolj ranjeni.«

P. Leopold je s svojo besedo in ljubeznijo pomagal mnogim ljudem. Vesel je bil vsakega človeka, tako v cerkvi in spovednici ali zunaj nje. Iz njega sta kot pomladni veter vejala mir in dobrota.

P. Leopold se je rodil 13. maja 1939 v Ložah, v župniji Sveti Miklavž nad Laškim. Zelo ga je osrečevalo, da se je rodil na god fatimske Matere Božje in se ji je za to posebej zahvaljeval. Krščen je bil na ime Andrej.

Osnovno šolo je obiskoval v Brestanici. V tem času je postal mašni strežnik. Hvaležen je bil kaplanu, da ga je poklical k ministrantom. Mama ga je osem let vsako jutro poklicala ob petih zjutraj, da je bil lahko v cerkvi že ob pol šestih, ob sedmih pa je vzel torbo in odšel proti šoli.

Nižjo gimnazijo je p. Leopold obiskoval na Senovem, višjo v Ljubljani. V frančiškanski red je vstopil na praznik povišanja Svetega Križa 14. septembra 1954 v Novem mestu. Domači župnik Ivan Kolenko je v pri-

poročilu zapisal: »Andrej je mirnega značaja, kot ministrant je vesten. Najbolj ga veseli cerkvena služba«.

Duhovniško posvečenje je prejel 29. junija 1965 v Mariboru. Da bi rad postal duhovnik, je prvič začutil po prejemu prvega svetega obhajila v baziliki lurske Marije v Brestanici. Po vrnitvi v klop je Jezusu izrekel prošnjo: »Daj, da postanem duhovnik!«

V 55 letih duhovništva je p. Leopold služboval od Svete Gore preko Nove Gorice, Ljubljane, Novega mesta, Kamnika, Nazarij do Marije Pomagaj na Brezjah.

Ko je p. Leopold zvedel, da bo prestavljen na Brezje, je pokleknil pred Njeno milostno podobo in ji zaplaval: »Marija, pravijo, da bom prišel k Tebi!« Dejal je, da je kot njen ljubeči odgovor v srcu prejel tole spoznanje: »Če boš pa tukaj, moraš biti tako majhen, kot je Jezus v mojih rokah!«

Majhnost je bila odlika p. Leopolda. Bil je priče valec ponižnosti, krotkosti in blagosti. Živel je majhnost otroka, ki ga je videl v Marijih rokah na milostni podobi na Brezjah in živel je majhnost, ki jo je videl v jaslicah.

»Jaslice so življenje mojega življenja. Duša jasličarja mora biti odprta za Boga in lepoto« je rekel p. Leopold.

Vesetje do izdelovanja jaslic je začutil, ko je njegov katehet na tablo s kredo z eno samo potezo narisal betlehemski hrib, z drugo potezo pa votlino pod njim. To ga je spodbudilo, da je tudi sam začel izdelo-

„Zahvaljujemo se Ti,

ker si nas po svojem Sinu ustvaril in po svoji
sveti ljubezni, s katero si nas ljubil, dal,
da se je sam pravi Bog in pravi človek
rodil iz slavne in prečlačene ter svete
redne device Marije;
in ni hotel nas, jetnike, odkupiti z
njegovim križem, krivo in smetjo.“

FHPV od 23

Zahvaljujem se
po Brezjah, Troedinemu Bogu,
da smem stopati s sv. Frančiškoma
in z brati od Greccia do La Verne!

p. Leopold Grecc
ofm

vati jaslice. Pri tem mu je pomagal njegov umetniški dar.

P. Leopold je bil soustanovitelj muzeja jaslic na Brezjah in dolga leta predsednik društva slovenskih jasličarjev, predvsem pa je bil apostol jaslic. Ko so ga vprašali o pomenu postavljanja jaslic je odgovarjal: »Jaslice so starodavna lekarna, govorijo o ponižnosti in so šola življenja. Za jaslice je bistveno, da stojimo pred njimi, premišljujemo in se veselimo, da je bil Jezus rojen med nami. Iz jaslic se učimo skromnosti, preprostosti, miru, ljubezni, veselja in skupnega življenja v družini. Človek mora pred jaslicami čakati, utihniti, poslušati. Potem je nagovorjen. Tako lahko pride do globokih odkritij in spoznanj. Jaslice odkrivajo človeku njegov sinovski odnos do Boga!«

K navdušenju nad jaslicami pa je p. Leopoldu pomagal tudi sv. Frančišek Asiški. Očaran je bil nad tem svetnikom, ki je v Grecciu prvi uprizoril žive jaslice. Spominjam se duhovnih vaj za ministrante med zimskimi počitnicami februarja 1977 pri Novi Štifti na Dolenjskem. Voditelj duhovnih vaj p. Leopold nam je s tako svežino in močjo govoril o svetem Frančišku, da je bila to zame samo še pika na i in kar na teh duhovnih vajah sem prosil za sprejem k frančiškanom. »Čakamo te!« je odvrnil p. Leopold. Še danes sem mu hvaležen za te lepe besede dobrodošlice.

Zaradi zaobljube in hvaležnosti za rešitev iz stiske je slikar Leopold Layer leta 1814 naslikal milostno podobo Marije na Brezjah. Njegov soimenjak p. Leopold

je bil tudi izjemen umetnik. On ni slikal na platno, ampak je slikal milostno podobo Matere Božje v srca ljudi. P. Leopold je bil ves Marijin. Še pred novo mašo se je srečal z Marijinim delom in to ga je močno zaznamovalo. Pripovedoval je, da je srečanju s to duhovnostjo znova postavil Boga in njegovo voljo na prvo mesto. Kot Marija.

Umetnik Michelangelo je v sistinski kapeli v Vatikanu narisal prizor, kako se nekdo vzpenja v nebesa po jagodah rožnega venca. Tudi temu umetniku je bil podoben p. Leopold. Vabil je k molitvi rožnega venca kot močnemu sredstvu duhovne prenovitve in posvetitve. Bil je duša Živega rožnega venca, ki ima danes vključenih že preko 16.500 molilcev. Člani živega rožnega venca molijo za Cerkev in za nove duhovne poklice. Duhovni poklici so bili velika skrb in ljubezen p. Leopolda. Na vizitaciji mi rekel: »Bolj, ko bomo živeli našo karizmo, bolj bo Bog dajal poklicev. Naša karizma je zelo lepa. Potrebna je edinost med nami. Potrebno je gojiti duha edinosti«. P. Leopold, izprosi nam pri Bogu novih poklicev pa tudi duha edinosti, da bo naša karizma še bolj pristna, še privlačnejša in da jo bomo živeli z večjo močjo.

P. Leopold je bil pobudnik brezjanskih pogovorov, doktor teologije, član mednarodne marijanske akademije, voditelj Frančiškanskega marijanskega centra, asistent krajevnega bratstva OFS, ljudski misijonar, voditelj duhovnih vaj... Še bi lahko našteval. Kdo pa je bil p. Leopold za nas frančiškane, njegove brate? Za

nas je bil sončna pesem, ki s svojim življenjem hvali Najvišjega, za nas je bil veselje prijaznosti, ogledalo ponižnosti, lilija čistosti, vzor ljubezni do bližnjega, bil je čudoviti pričealec, podpora slabotnim, orodje Božjega miru, zgled molitve, trubadur Nebeške Matere, pesnik božiča in brat z velikim srcem.

Ko te je p. Leopold zagledal, je običajno presenetil z besedami: »Ravnokar sem mislil nate!« P. Leopold, tega tvojega pozdrava ne bomo več slišali, a kljub temu vemo, da boš ves čas mislil na nas in nas po Mariji priporočal Nebeškemu Očetu.

»Vsa lepa si Marija...« molimo frančiškani vsako soboto molitev nebeški Materi v čast. P. Leopold, verujemo, da sedaj gledaš njeno lepoto in se veseliš, da se je tvoja vera spremenila v gledanje. Vemo, da je to gledanje čudovito in verjamem, da te je Bog sprejel z besedami: »Pridi, v malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil!«

Vsem sorodnikom in vsem, ki ste imeli radi p. Leopolda v imenu Slovenske frančiškanske province izrekam iskreno sožalje.

Ob smrti p. Leopolda se je iz daljne Avstralije oglašil p. Ciril Božič. Po elektronski pošti sem prejel njegovo pismo v katerem je izrazil to, kar čutimo vsi bratje province: »P. Leopolda ohranjam v spominu srca. Z njim in ob njem sem spoznaval, doživljal in negoval frančiškansko bratsko povezanost.

Dobri in plemeniti mož, p. Leopold! Umetniška duša s srcem velikana. Ljubezen v izgorevanju za

blagor bližnjega, velikokrat potrtega in zlomljenega človeka, ki je v patru Leopoldu doživel milosten pogled Marije Pomagaj, ki v naročju drži Dete Jezusa, ki ga je pater Leopold tolikokrat položil v jaslice.

Hvala ti, dragi brat Leopold, za veliko pričevanje Božje dobrote, usmiljenja in zaupanja v Marijino in Jezusovo neizmerno ljubeče Srce. Počivaj v Marijinem in Jezusovem objemu!«

p. Marjan Čuden

+ Ignacij Labernik

Dragi bratje! Obveščam vas, da je v 86-letu starosti umrl **g. Ignacij Labernik**. Dolga leta je pomagal v zakristiji pri Marijinem oznanjenju v Ljubljani. Bil je član krajevnega bratstva Franciškovega svetnega reda pri Marijinem oznanjenju in posinovljenec naše province. Zadnja leta je živel pri svojem sinu v Kranju (župnija sv. Martin). Pogreb pokojnega Naceta je bil v sredo, 5. 2., ob 14. uri na Plečnikovih Žalah, pogrebna sveta maša pa takoj po pogrebu v cerkvi sv. Križa na Žalah. Pokojnega Naceta priporočimo Gospodu, naj mu obilno povrne za vse, kar je dobrega storil tudi v naši cerkvi in samostanu pri Marijinem oznanjenju.

p. Ambrož

Naslovnik province	telefon	fax
Stane Zore Ljubljanski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4 SI-1000 Ljubljana	+386 1 242 9310	
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **	04 537 07 20
<i>Viktor</i> <i>Leopold</i> <i>Polikarp</i> <i>Damjan</i> <i>Tomaž</i> <i>Milan</i> <i>Robert</i> <i>Mari</i> <i>Zakristija</i> <i>Romarski urad</i>	02 03 04 06 09 11 18 040 296 319 26 00	
KAMNIK Frančiškanski trg 2 1241 KAMNIK tel.: 064 179 910 kamnik@ofm.si		
<i>Bogdan K.</i> <i>Pashal</i> <i>Lavrencij</i> <i>Ernest</i> <i>Franci</i>	0593 66 486 0593 66 480 0593 66 481 0593 66 484	
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
<i>Andrej</i> <i>Boris</i> <i>Marjan</i>	72 79 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
<i>porta</i> <i>gost/podstrešje 1</i> <i>provincial</i> <i>sam./žup. arhiv</i> <i>faks - hiša, ZBF</i> <i>ZBF</i> <i>Ambrož M., gvardijan</i> <i>prov. arhiv</i> <i>Janko</i> <i>Marko</i> <i>faks - Marko</i> <i>Edvard</i> <i>Ksaver</i> <i>pevski kor</i> <i>regens chori/L. nad. 29</i> <i>Vid</i> <i>Pavle, vikar in župnik</i> <i>rekreacijska soba</i> <i>knjižnica</i> <i>šivalnica</i> <i>župnijska pisarna</i> <i>zakristija</i> <i>obednica</i> <i>klerikat/ Jan Dominik, Mario</i>	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
<i>Regalat</i> <i>Miran Š.</i> <i>Andraž</i>	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
<i>Silvin</i> <i>Bernardin</i> <i>Gregor</i>	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
<i>Anton</i> <i>Hieronim</i> <i>Zdravko</i> <i>Pepi</i> <i>Tadej</i> <i>Boštjan</i> <i>Komisariat</i>	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držečnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
<i>Janez</i> <i>Benedikt</i> <i>Franc</i>	13 15 19	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93	03 583 17 53
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
<i>Niko</i> <i>Vili</i> <i>Ambrož P.</i> <i>Filip</i>	2 4 5 6	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifta 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Frančiškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
<i>Peter</i> <i>Marko</i> <i>Krizostom</i> <i>Tomaž H.</i>	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
<i>Simon Peter</i> <i>Hadrijan</i> <i>Bogdan R.</i> <i>Miha</i> <i>Pavel</i> <i>Rafael</i> <i>Miran V.</i>	22 25 28 30 32 33 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA		
ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007		
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
FRANCOSKA GVAJANA Hugo Delčnjak 29 Av. du Gen.de Gaulle BP 75 97310 KOUROU Guyane Française		
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, forngen, missgen, econggen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Embersič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Golčnik	bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Ch. Gostecnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Damjan Kern	damjankern0@gmail.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david.ofm@gmail.com
Edvard Kovač	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovsel@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Hugo Delčnjak	delhug1938@gmail.com
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernej.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Leopold Grčar	leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Spelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevar	tomaz.hocavar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

